NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO X

ŠTEVILKA 92

OKTOBER 1982

Poročilo o gradnji vodovoda

V času od zadnjega poročila do 18. 10. 1982 so bile izvršene vse investicijske priprave. 11. 10. 1982 so začeli s pripravljalnimi deli, 18. 10. 1982 je bil izvajalec v celoti uveden v delo.

Da je bilo mogoče do predvidenega roka pričeti z izvajanjem investicije, je bilo potrebno v zadnjem mesecu opraviti številne aktivnosti. Tako so pridobili manjkajoča soglasja za pridobitev gradbenega dovoljenja in uredili premoženjsko pravna vprašanja. Kljub naporom vodstva občine in premoženjsko pravne službe pa ni bilo mogoče pridobiti dela potrebnega zemljišča za vodni zbiralnik čeprav so lastniku ponudili v zamenjavo kmetijsko zemljišče za gozdno zemljišče. Lastnikovim zahtevam ni bilo mogoče ugoditi glede na določila veljavnih predpisov, zato je že izdana razlastitvena odločba. Predvidevamo, da bo še v oktobru pridobljena posest na tem zemljišču, nakar bo mogoče pridobiti tudi gradbeno dovoljenje za zbiralnik. Za preostale objekte je gradbeno dovoljenje že pridobljeno. Pravočasno so pridobljeni vsi instrumenti zavarovanja plačil pogodbenih del in zavarovanje danega kredita izvajalca. Ravno tako so dobili posebno garancijo banke za vračilo denarnega kredita Vojnega servisa. S predstavniki JLA so se že večkrat pogovarjali o vrsti, obsegu ter vrednosti del, ki jih bo opravila JLA kot svoj delež namesto samoprispevka, vendar dogovora še niso dosegli.

S sklenjeno gradbeno pogodbo ni bila oddana zgraditev napajalnega visokonapetostnega elektrovoda, transformatorske postaje in nizkonapetostnih razvodov do črpališč. Pogodba za ta dela bo sklenjena še v oktobru. V tem mesecu bodo tudi dodelali tehnično dokumentacijo za naprave za krmiljenje in upravljanje, saj je bila postavljena zahteva, da mora ta sistem vključiti obstoječe vodne vire in omogočiti dopolnjevanje skladno s pozneje zgrajenimi objekti.

Predvidevamo, da bo mogoče novembra pričeti pri pristojnih zveznih organih postopek za pridobitev potrebnih soglasij. Novi sistem krmiljenja in upravljanja bo namreč deloval na osnovi radijskih zvez, za kar je treba pridobiti ustrezno število frekvenc.

Večina materiala so že kupili in ga tudi dobavili. Kupili pa še niso vse potrebne opreme za črpališča. To bo treba narediti čim prej da ne bi prišlo zaradi občasnih pomanjkanj posameznih materialov do zastojev na zaključku izgradnje. Pripravljena dela so se začela v slabih vremenskih razmerah zato so učinki slabši od pričakovanih. Pri tem pa je potrebno povedati, da je bil izvajalec uveden v delo pred pogodbenim rokom in je bilo zato mogoče dela pričeti pred predvidenim rokom zato tudi začetne težave z vremenom ne obremenjujejo pogodbenega roka. V škodo pogodbenega roka pa utegne biti nadaljevanje že v začetku del prisotnega problema oskrbe mehanizacije z gorivom. V tem trenutku je nemogoče predvideti obseg in trajanje tega problema. V kolikor bi ta problem resneje ogrozil izvajanje programa, pričakujemo vso podporo pristojnih organov.

ZAVOD
ZA NAČRTOVANJE

Smo res taki

Če gre verjeti radijski oddaji izpred nekaj dni, potem smo skrbni narod. Na žalost pa to »skrbnost« nekateri razumejo preveč dobesedno. Posebej so »skrbni« nekateri posamezniki v času, ko se zasliši, ali pa tudi — zlonamerno-razširi govorica, da bo tega ali onega blaga spet primanjkovalo. Kaj se v takem trenutku dogaja v trgovinah, pa vsi dobro poznamo: vrste, prerivanje, preklinjanje... nimamo.

Zgodilo pa se je že tudi to, da so v neki občini tako hitro prodali zalogo soli, ki je nikakor niso uspeli spraviti v promet. Na žalost moramo ugotoviti, da veliko število ljudi sledi takoimenovanemu črednemu nagonu, ki posameznika nese tja, kamor gre skupina. Že ime »čredni nagon«, kot ta pojav imenujejo sociologi, zgovorno priča, da gre za lastnost, s katero se ljudje ne bi smeli kaj posebej postavljati. Sledijo ji namreč tisti, ki nimajo dovolj lastne volje pa tudi ponosa, če hočete. Naj bo omenjena trditev kakorkoli sporna, se z njo strinjate ali ne, eno je gotovo: vsi »skrbneži«, ki si v času občasno ustvarjajo zaloge, ki presegajo njihovo normalno porabo, so lahko samo neobzirni sebičneži, ki ne vidijo ničesar razen sebe in znajo svojo požrešnost pretežiti samo, če imajo najmanj enkratne zaloge ali pa taki, da sami ne znajo oziroma ne morejo presoditi, kaj je normalno in kaj ni. Za ostale pa ni druge rešitve, kot da se pokorijo črednemu nagonu, kot ubogo živinče, ki stopa za zvončkom, ne da bi vedelo ne črno ne belo.

Na Vrhniki ne bi mogli trditi, da živimo v pomanjkanju. Zgodi se, da so nekateri artikli bolj prodani kot drugi, da za kak dan zginejo s polic. Težave, s katerimi se soočajo proizvajalci, poznamo vsi. Prav je, da tudi mi z normaliziranjem porabe prispevamo svoj delež.

V zadnjih dneh so svoj čas (prosti in delovni) motorizirani Jugoslovani zastonj prodajali pred bencinskimi črpalkami. Nič bolje ni bilo na Vrhniki. Putimo ob strani vprašanje, zakaj je do tega prišlo, oziroma, ali je sploh moralo priti. O tem je bilo že mnogo izrečenih kritik, pa tudi pobud, ko gre za sprejete ukrepe. Mogoče nas bo bolj zanimalo ravnanje naših someščanov, sodelavcev, sosedov. Da je obnašanje po črednem nagonu že zahtevalo svoj davek v obliki požarov tam, kjer so skrbni občani bencin skladiščili v zato »najprimernejši« posodi — kopalni kadi in lesenem vinskem sodu, smo že bili obveščeni. Velika nevarnost za okolico in škodo, ki je bila povzročena v nekaterih krajih po Sloveniji, sta zahtevali, da tudi na Vrhniki preverimo, kakšna je samozaščitna osveščenost in varnostna kultura občanov.

Na bencinskih servisih so povedali, da so nekateri občani redno »krožili« in da so jim svetovali, naj pri mehaniku preverijo porabo. Nekateri avtomobili so namreč zelo »požrešni«, saj so porabili od črpalke pa do doma vseh 15 litrov bencina, tako da je lastnik, hočeš nočeš moral nemudoma nazaj na črpalko. In tako do večera.

Precejšnje število je bilo takih, ki so uspeli dopolniti samo 5 do 6 litrov bencina, so pa zato v ure podaljšali vrsto tistim, ki so bencin res nujno potrebovali za prevoz otrok v vrtec in za razne druge nujne potrebe vsakdanjika, ki jih je človeku vsilila civilizacija.

Obstajala so tudi mnenja, da po kleteh precej diši po bencinski ozimnici. Ker pa smo ravno v mesecu požarne varnosti, se je zamisel o preventivnemu pregledu kaj hitro porodila. Štabi civilne zaščite so v sodelovanju s požarnim inšpektorjem, stanovanjsko skupnostjo in z gasilsko zvezo izvedli hitro akcijo, v kateri so pregledali na Vrhniki 728 in v Borovnici 167 stanovanj oziroma kletnih in drugih pomožnih prostorov v družbeni lasti.

Člani komisij so povedali, da so občani vzgledno sodelovali, da so marsikje izrazili zadovoljstvo zaradi skrbi, ki jo posvečajo tej problematiki in predvsem zato, ker pristojnim le ni vseeno, s kakšnimi varnostnimi razmerami se soočajo občani.

Torej: kakšni so rezultati akcije? Če ste pričakovali, da vas bomo seznanili z novo »bencinsko senzacijo«, z novim dosežkom neukrotljive človeške domišljije, morda celo požiralcem bencina, tokrat ne bo nič. Vrhničani in Borovničani so se tokrat izkazali. Klobuk dol pred njihovo varnostno in samozaščitno osveščenostjo. Pred strogimi pogledi komisije sta se tokrat potila samo dva občana. Eden s 15 in drugi z 10 litri bencina, ki sta jih ob prisotnosti komisije spravila tja, kamor sodijo — v bencinski rezervoar avtomobila.

J. L.

Poprimimo danes, da ne bo jutri hujše

Devalvacija dinarja, polog ob potovanju v tujino, bencinski boni in drugi ukrepi za varčevanje z vsemi oblikami energije, še nekaj vzpodbud za izvoznike: zadnjih štirinajst dni smo množično posedali pred televizijskimi in radijskimi sprejemniki, listali časopise in premlevali novice. Ukrepi so bili bolj ali manj pričakovani, prvi komentarji jih pozdravljajo, nekateri jim sicer očitajo zamudo, vsi pa upamo, da bodo dosegli svoj namen. Po razvadah zadnjih let bo res težko čez noč povsem spremeniti obnašanje, nekaj pravil našega prihodnjega življenja pa je na dlani: več kot ustvarimo, ne bomo mogli niti smeli porabiti; izvoz in preverjanje naše učinkovitosti v tujini ostaja temeljna naloga; čas energetske evforije je minil; tudi eno samo svetilko, ki gori po nepotrebnem, je vredno ugasniti.

Zadnji ukrepi potemtakem zadevajo vse pore našega življenja. Ne le na delovnem mestu, tudi doma. Ne le v navadah, ampak predvsem v naši miselnosti. Spremeniti moramo svoj odnos do dela, do družbe, poostriti odgovornost in se zavedati, da je naš jutri odvisen od vsakega posameznika in od tega, koliko je ta posameznik pripravljen prispevati za vse nas. Ukrepi, ki so restriktivnega značaja, pa bodo imeli v tem primeru bistveno krajšo življenjsko dobo.

Kako pa v občini praktično izvajamo ukrepe?

Bencinski boni so v pretežni meri razdeljeni; bistvenih zapletov pri izdajanju bonov za motorna vozila ni bilo. Pri varčevanju z energijo je poleg že znanih ukrepov predvidena tudi prestavitev delovnega časa na kasnejšo uro povsod, kjer delo teče v eni izmeni. V naši občini bodo pri tem najbrž nemajhni problemi s prevozom na delo in z dela, z otroškim varstvom in še kaj. Zato je izvršni svet pozval vse, da v lastnih sredinah to problematiko prouče, da bi se potem lahko v kratkem odločili za ustrezne rešitve. Z Viatorjem je za »kritične relacije« dogovorjen nov vozni red; avtobusi pa so sicer prepolni. Potrebna bo »okrepitev«. Vprašljiva je še povezava Borovnice in Zaplane z Vrhniko. Izvršni svet bo skušal to urediti kar se da hitro.

Predsedstvo občinske konference SZDL je ob obravnavi ukrepov posvetilo vso pozornost socialni varnosti občanov. Govor je tekel o zagotovitvi kurjave tistim, ki so ostali povsem brez nje in tudi o ostali preskrbi. V tem bodo morali v večji meri odločati tudi sveti potrošnikov v krajevnih skupnostih.

6. SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS

Vsakršen problem takoj razrešiti

Na šesti seji občinske konference ZKS, ki je bila 25. oktobra, so temeljito obravnavali sklepe 3. seje CK ZKS in 3. seje CK ZKJ, ukrepe Zveznega izvršnega sveta in sprejeli sklepe za nadaljnjo aktivnost v občinski organizaciji ZKS.

Dogovorili so se, da vse organizacije ponovno poglobljeno razpravljajo o sklepih obeh sej in na osnovi teh sklepov izdelajo tudi konkretne zadolžitve za posamezne člane zveze komunistov in celotno osnovno organizacijo. Zveza komunistov bo dala tudi pobudo, da se razprava o uresničevanju navedenih sklepov prenese tudi v druge družbenopolitične organizacije. Zlasti v sindikat, vsekakor pa v samoupravne organe v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnosti s tem da ustrezno dopolnijo svoje programe aktivnosti oziroma stabilizacijske programe.

Vse osnovne organizacije ZK morajo oceniti svojo aktivnost in aktivnost vsakega člana in zaostriti odgovornost za opravljanje konkretnih zadolžitev ter sprejeti ustrezne ukrepe za večjo vlogo zveze komunistov.

V sedanjih zaostrenih razmerah doma in v svetu morajo biti osnovne organizacije mobilnejše, vsakršen problem morajo takoj zaznati, ga oceniti in tudi sprejeti konkretne ukrepe za njegovo reševanje.

VOLILNO PROGRAMSKA KONFERENCA OK ZSMS

Izvolili novo vodstvo

V začetku oktobra so se mladi sešli na volilno programski konferenci. Pregledali so svoje delovanje v preteklem letu, sprejeli poročilo o letošnjih mladinskih delovnih akcijah in sprejeli program dela občinske konference do marca prihodnjega leta. Mladi so obravnavali tudi družbeni dogovor o spremembah in oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini in ga brez pripomb tudi sprejeli.

Zavzeli so se, da bodo oživeli delovanje osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih in se vsebinsko in kritično lotevali vseh problemov in težav. Poleg mnogih drugih nalog so si v program zapisali tudi, da bodo stalno spremljali družbenoekonomski položaj mladih, predvsem pa zaposlovanje, kadrovsko in štipendijsko politiko in pripravništvo.

Izvolili so tudi novo vodstvo občinske konference ZSMS za prihodnje enoletno mandatno obdobje. Za predsednico so izvolili Alenko Mele za sekretarko pa Majo Kajdiš. Člani predsedstva pa so še: Borut Gorup, Boris Skubic, Janez Čerin, Vlado Ravnikar, Marinka Albreht, Slavko Korče, Beti Stražišar in Janja Vintar.

Alenka Mele — nova predsednica (neprofesionalna).

Rojena je 1961 leta in je študentka Ekonomske fakultete v Ljubljani. Že vrsto let je aktivna članica ZSMS, v zadnjih dveh letih pa je v predsedstvu že opravljala funkcijo predsednice komisije mladih v vzgoji in izobraževanju.

Maja Kajdiš — nova sekretarka (profesionalno).

Rojena je 1961 leta. Sedaj končuje I. stopnjo Ekonomske fakultete v Ljubljani. Je dolgoletna mladinska aktivistka. V predsedstvu je od 1980 leta opravljala funkcijo predsednice komisije za delo s pionirji in komisije za kulturo.

ČEZ DVE LETI BOMO MORALI VSI IMETI NOVE OSEBNE IZKAZNICE

Hitro do nove »osebne«

Že čez dve leti bomo morali vsi občani imeti nove osebne izkaznice. Tako določa nov zakon o osebnih izkaznicah, ki je bil sprejet pred tremi leti. Skrajni rok za zamenjavo starih osebnih izkaznic je do 12. oktobra 1984.

Doslej pa nismo bili ravno vestni pri zamenjavi izkaznic, zato na oddelku za notranje zadeve opozarjajo, da vsi, ki so pozabili na ta »malenkosten opravek«, to čimpreje store.

Do srede letošnjega leta je bilo izdanih okoli štiri tisoč novih osebnih izkaznic. V teh dveh letih pa bo moralo dobiti nove »osebne« še okoli deset tisoč občanov. To pa ni ravno majhen »zalogaj« za sicer ažurno službo oddelka za notranje zadeve. Vse občane pozivajo naj ne čakajo do zadnjega trenutka, ko jim poteče veljavnost osebne izkaznice ali celo do roka, ko bi morali vsi imeti nove izkaznice.

Postopek za pridobitev nove »osebne« je zelo enostaven — le čas si moramo vzeti. Potrebujemo dve fotografiji (format za osebne izkaznice), hkrati pa vložimo tudi staro izkaznico. Že naslednjič, ko so uradne ure na oddelku, pa iskaznico lahko dvignemo.

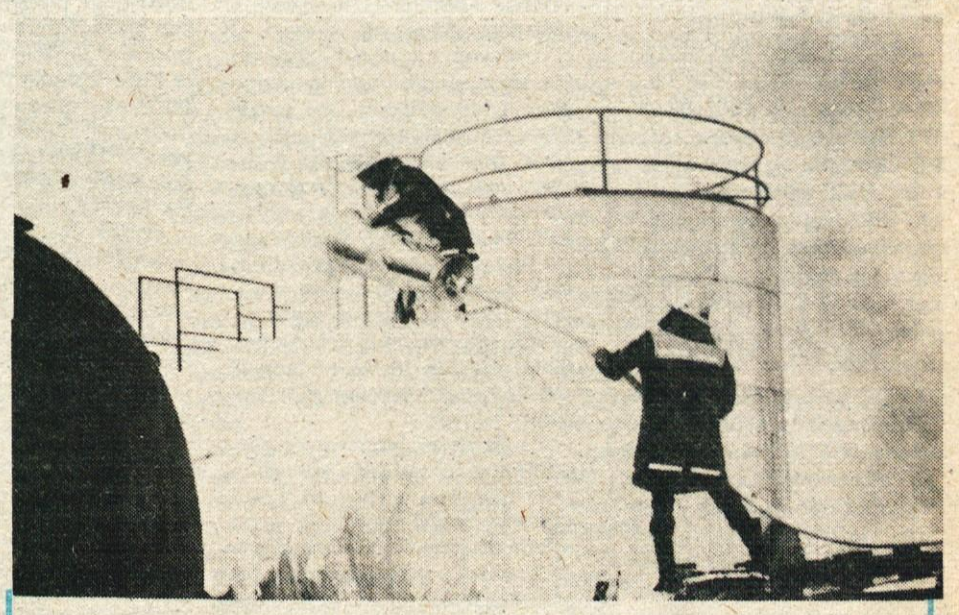

Vaja NNNP

Tokrat je bilo tako, kot bi šlo zares, čeprav je bila samo zaključna vaja NNNP na področju Borovnice. V Fenolitu je izbruhnil požar, ki so ga uspešno zatrle enote civilne zaščite, gasilcev in enota za RBK zaščito. Mobilizacija je bila hitra. Če povemo, da je bil signal za začetek vaje »sirena« in da gasilske enote res niso vnaprej vedele za akcijo, lahko rečemo, da so gasilci iz Fenolita, Borovnice, Lika in Brezovice hitro prišli in ga s pomočjo specializiranih enot iz Fenolita zadušili.

V KS Drenov grič-Lesno brdo so zazvonili telefoni

Telefonski promet je eden izmed ključnih faktorjev družbenega razvoja, saj zadovoljuje potrebe po medsebojnem komuniciranju. Telefonski promet postaja vse pomembnejši zaradi hitrega reagiranja na vsakodnevne potrebe. Pomen, ki ga ima telefonski promet na družbeni razvoj, zahteva, da se le-ta razvija skladno s splošnimi gospodarskimi in družbenimi gibanji na posameznih območjih. Kljub vidnemu napredku v zadnjih letih telefonski promet v ljubljanski regiji še ni dosegel ravni splošnega razvoja in zaostaja za dinamiko potreb uporabnikov.

Navedene ugotovitve ustrezajo stanju na področju naše krajevne skupnosti, kakor tudi celotnega območja občine Vrhnika.

Krajani naše krajevne skupnosti smo že vrsto let izražali željo po čimboljši povezanosti s svetom, končno smo to željo tudi uresničili.

Decembra leta 1981 smo se začeli bolj konkretno pogovarjati s predstavniki PTT prometa o možnosti rešitve telefonskega omrežja za našo krajevno skupnost. Prvi pogovori niso bili ničkaj spodbudni, glede na ceno prispevka, ki bi ga moral posamezni uporabnik plačati, saj je po prvih ocenah zrasel prispevek na posameznega uporabnika cca 50.000 din.

Posamezniki v krajevni skupnosti smo se smelo odločili za ta korak, vendar s podporo krajanov smo akcijo uspešno zaključili.

Pri svetu KS je bil imenovan posebni odbor za pripravo vse potrebne dokumentacije in za vodenje delovnih akcij, ki smo se jih lotili bodoči uporabniki. Prvi pogovori s predstavniki PTT prometa Ljubljana so bili težavni, uskladili smo svoje želje z dejanskimi možnostmi, ki nam jih je nudil PTT. Kajti potrebe po telefonskih priključkih so bilie veliko večje, kot pa smo lahko v dani situaciji telefonskih priključkov dobili zaradi omejene kapacitete ATC na Vrhniki.

Pri PTT Ljubljana je bila izdelana projektno-tehnična dokumentacija in na podlagi te smo podpisali samoupravni sporazum o financiranju kabelskega omrežja na relaciji Vrhnika—Drenov grič—Lesno brdo v dolžini cca 6000 metrov tako imenovanega primarnega voda.

Ko so bili izdelani projekti in podpisan samoupravni sporazum s PTT promet Ljubljana, smo začeli razmišljati o nadaljnji realizaciji začrtanega programa, kako bi najracionalneje realizirali primarno linijo. Z delovno organizacijo PAP Ljubljana smo sklenili dogovor o skupnem izvajanju del.

V mesecu maju smo pričeli z deli, pomoč uporabnikov je bila velika, saj je bilo opravljeno za 1000 ur dela. Pri tehničnem pregledu so nastale težave zaradi neodgovornega obnašanja posameznikov članov komisije, vendar smo s polno mero potrpljenja tudi to uredili.

V septembru je PTT pričel z delom na sekundarni mreži, tudi tu smo uporabniki prostovoljno opravili veliko fizičnega dela, na primer izkop in postavitev drogov. Skupna vrednost omenjenega objekta znaša več kot 2.000.000 din.

Vse težave in napori pa so pozabljeni, ko 506 naročnikom sedaj glasno zvonijo telefoni.

J. T.

V KS VRHNIKA

Le pričeli s širitvijo pokopališča

Ko je pred petimi leti izšel v Našem časopisu članek pod naslovom »Bomo gradili sodobno pokopališče?« se je zdelo, da je bil pisec članka z retorično zastavljenim naslovom nekoliko skeptičen do izvedbe smelo zastavljenega projekta. Izkazalo se je, da je bila skepsa upravičena. Kljub veliki želji aktivistov, ki so v tistem času pripravljali vse potrebno za razširitev vrhniškega pokopališča, je moralo preteči kar pet let, da smo vrhniško pokopališče le pričeli širiti.

Odveč je pisati o pomembnosti širitve pokopališča in izgradnje mrliških vežic, saj je poleg komunalne neurejenosti »britof in totenkamrica« že deset let problem številka ena na Vrhniki.

Priprave na pričetek del na pokopališču imajo precej pestro zgodovino.

Leta 1977 je Urbanistični inštitut SR Slovenije izdelal programska izhodišča za dimenzioniranje in organizacijo pokopališča na Vrhniki. Izdelan je bil tudi celotni projekt, ki pa zaradi preširoko zastavljenih mej območja ni doživel realizacije. Ob upoštevanju vseh potrebnih odmikov od magistralne ceste, ostankov starega rimskega zidu nekdanjega kastela na Hribu ter stanovanjskih blokov je v lanskem letu Zavod za načrtovanje izdelal nove programske osnove in prostorsko zasnovo pokopališča.

Projekt dopušča faznost gradnje pokopališča, kar je glede na dokaj veliko vrednost investicije tudi nujno, ker bi v stabilizacijskih časih težko zagotovili sredstva za izgradnjo celotnega pokopališča. Tako bodo v prvi fazi nasuta tri grobna polja ter zgrajen tipski objekt mrliških vežic, katerega je projetiral Atelje za projektiranje iz Idrije.

Lansko leto je Krajevna skupnost Vrhnika ustanovila odbor za izgradnjo I. faze pokopališča ter izgradnjo mrliških vežic. Odbor se je že takoj na začetku srečal s kupom težko razrešljivih problemov, med katerimi je bil gotovo največji zagotoviti potrebna finančna sredstva.

Ker je lanskoletni referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka propadel, so izpadla tudi sredstva, s katerimi bi financirali izgradnjo pokopališča in mrliških vežic. Zaradi tega je odbor v začetku letošnjega leta na vse organizacije združenega dela naslovil prošnjo za financiranje programa izgradnje.

Akcija zbiranja sredstev je dala dobre rezultate, saj se je do sedaj na posebnem računu KS Vrhnika zbralo več kot sto šestdeset starih milijonov (IUV 130 st. milij., Kovinarska 30 milij. 900 S din, GG 2 milij. Sdin), poleg tega pa je že zagotovljenih 5.500 komadov opeke, ki jo je podarila Opekarna Vrhnika ter 500 kub. m nasipnega materiala iz Kamnoloma Verd.

Nekatere organizacije združenega dela, kot npr. Komunalno podjetje Vrhnika in Zavod za načrtovanje občine Vrhnika, bodo svoj prispevek dale v delu. Na žalost pa ni malo organizacij, katerih samoupravnih organi so sklenili, da se prizadevanju za širitev pokopališča ne bodo pridružili. Nekatere OZD predlagajo, da naj sredstva zagotovijo kar SIS iz svojih presežkov?! Usoda presežkov SIS je pa znana. Odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da bo akcijo v teh sredinah ponovil. Tako bi zbrali še cca 100 milij. S din. Ker je vrednost celotne investicije v I. fazi približno polovica stare milijarde, je potrebno zagotoviti še dodatna sredstva, katerih vir pa je zaenkrat še neznan.

Zaradi navedenih okoliščin se bomo verjetno prisiljeni obrniti tudi na krajane Verda in Vrhnike, da bodo z enkratno prostovoljno denarno pomočjo pomagali dokončati prepotrebno I. fazo pokopališča.

Poleg tega odbor načrtuje, da bodo vsa dela, ki jih je mogoče opraviti s prostovoljnim delom, tako tudi izvršena. Prva taka akcija bo že pri polaganju drenažnih cevi, ko bo KS skupaj z mladinsko organizacijo položila cca 400 m cevi ter tako prihranila 10 milij.

V septembru je bila podpisana pogodba z izvajalcem del SGP Grosupljem za nasip materiala za grobna polja ter poslovitveno ploščad. IGRAD je z deli na pokopališču že pričel, toda dolgotrajno deževje v prvi polovici oktobra je dela začasno onemogočilo.

V letošnjem letu bo tako izdelan nasip za grobna polja, za prihodnje leto pa načrtujemo izgradnjo mrliškega objekta. Storili bomo vse, da bo do realizacije glede na težke čase res tudi prišlo.

R. B.

Po odloku o pokopališkem redu in odloku o pogrebnih svečanostih so krajevne skupnosti oziroma upravljalci pokopališč dolžni organizirati pogrebno službo oziroma pogrebne svečanosti za umrlimi krajani. V krajevni skupnosti Vrhnika je organizator pogrebnih svečanosti Komunalno podjetje. Za opravljanje te svečanosti imajo vso potrebno opremo (mrliški voziček, voziček za vence, prapor, črno zastavo, najnujnejšo opremo za mrliško vežico).

Določili so že tudi odgovornega vodjo, ki organizira pogrebne svečanosti. Težava pa je, ker nimajo pogrebcev. Zato skupaj s KS Vrhnika pozivajo občane, ki bi bili pripravljeni prevzeti to nalogo, da se oglasijo na sedežu krajevne skupnosti ali v Komunalnem podjetju. Delo je honorarno.

Prejeli smo

K pisanju tega članka nas je spodbudil članek v prejšnji števiki »Našega časopisa« z naslovom »Kje smo in kako bo z našimi cestami«. Ne strinjamo se v celoti z navedbo avtorja članka, da ŽG-GP Ljubljana TOZD Kamnolom Verd ni izpolnil obveznosti po samoupravnem sporazumu o odškodnini za izkoriščanje agregatov iz Kamnoloma Verd v občini Vrhnika. Omenjeni sporazum je bil podpisan konec leta 1981. Prvi člen tega sporazuma ugotavlja, da namerava TOZD Kamnolom Verd v letu 1982 razširiti svoje zmogljivosti in na podlagi te ugotovitve je bil sprejet srednjeročni plan proizvodnje kamenin, prepeljanih po cesti iz Kamnoloma Verd za obdobje 1981—1985. Kot odškodnino za izkoriščanje agregatov iz Kamnoloma Verd naj bi TOZD Kamnolom Verd prispeval po 10 din od kub. m odvzetega materiala, prepeljanega po cesti. S 1. 7. 1982 pa se je ta znesek, skladno s povišanjem cen naših proizvodov, povečal na 13.50 din za kub. m.

Zaradi omejitev investicij I. faza rekonstrukcije Kamnoloma Verd v letu 1981-82 ni bila izvedena. Seveda je zato tudi fizični obseg proizvodnje v letu 1982 ostal enak kot v letu 1981, saj se naše zmogljivosti niso povečale. Zato so bile v tem času tudi po cesti iz Kamnoloma Verd prepeljane približno enake količine materiala kot v letu 1981. Na podlagi teh količin pa je TOZD Kamnolom Verd v celoti poravnal svoje obveznosti. Tako smo v času od 1. 1. 1982 do 30. 6. 1982 po cesti prepeljali 71.000 kub. m materiala in za to poravnali svoje obveznosti v višini 800.000 din, od 1. 7. do 31. 9. 1982 pa smo po cesti prepeljali 36.858 kub. m materiala, odškodnina 13.50 din, kar znese 497.583,00 din, in ta znesek tudi poravnali.

ŽG-GP Ljubljana
TOZD KAMNOLOM VERD

TRI LETA ZAVODA ZA NAČRTOVANJE

Prvi rezultati čez nekaj let

Nekako tri leta je minilo od takrat, ko je bil ustanovljen Zavod za načrtovanje.

»Začetne težave so premagane, vendar se pri našem delu pravi rezultati pokažejo čez nekaj časa«, ugotavlja direktor Alojz Sajovec. Ustanovljeni so bili za urejanje in izdelavo urbanistične dokumentacije, urejanje stavbnih zemljišč, za področje komunalnega inženiringa in za izdelavo tehnične dokumentacije. To pa so področja, kjer se rezultat pokaže čez nekaj let. Tako je s tem? Za prikaz naj navedem, da bo več kot polovica stanovanj zgrajenih v tekoči petletki na osnovi zazidalnih načrtov, ki so bili izdelani pred letom 1977.

Dejstvo je, da se moramo takšnega načrtovanja resno lotevati. Strokoven pristop nedvomno govori temu v prid. Zato je tudi napravljen precejšen premik.

Tudi za SKIS delajo vsa strokovna opravila. Ravno tako so napravili sanacijski program oskrbe z vodo. Le projekta niso delali. Uspešno!

Zato tudi priznanje Ljubljanske banke (2. 7. 1982): »Investicija je družbenoekonomsko upravičena, poleg tega pa izjemno dobro pripravljena.«

»Naše zmogljivosti — usluge so na razpolago tudi krajevnim skupnostim, vendar se jih zelo različno poslužujejo. Z nekaterimi krajevnimi skupnostmi dobro sodelujemo. Mednje sodijo: Zaplana, Ligojna, Drenov grič. Vsa dela, ki jih izvajajo za krajevne skupnosti, pa so uspešna le takrat, ko so dogovorjena v organih Samoupravne interesne skupnosti.

Krajevne skupnosti pogosto skušajo realizirati kakšne naloge brez dokumentacije. Ker se kot organizacija moramo vključiti, se često pojavljajo očitki, da v zavodu »komplicirajo«. Moti nas, da ocenjujejo delo zavoda ravno tam in tisti, ki se niti ne obračajo na nas. Nobene naloge, katero nam je kakšna krajevna skupnost poverila, nismo odklonili. Trudili smo se, da jo dobro izpeljemo. Pa naj gre za nadzor ali izpeljavo celotne investicije«, trdi Alojz Sajovec.

Za Samoupravno komunalno interesno skupnost opravljajo vsa dela, ki jim jih naroče. Ta opravila imajo prednost pred vsemi drugimi. Predvsem gre tu za strokovne naloge na področju urejanja stavbnih zemljišč ter za pripravo in izvedbo investicij in za nadzor nad njihovim izvajanjem.

Že leto dni pa je njihova najpomembnejša naloga izvedba sanacije vodovoda.

Na Zavodu za načrtovanje izdelujejo tudi lokacijske dokumentacije. Občani včasih ravno nad temi uslugami negodujejo. Ne zaradi strokovnosti, temveč zaradi dolgega roka. »Postopek za izdelavo lokacijske dokumentacije je na področjih, ki so urbanistično urejena, veliko hitrejši in tudi cenejši kot na neurejenih. Če pa delamo lokacijsko dokumentacijo na področju, ki je zunaj zazidalnega območja, je že sam postopek veliko zahtevnejši. Določiti je treba, kako bo hiša stala, napraviti posnetek terena, nato je tudi ogled komisije (inšpektorjev), nato se zriše in začnemo s pridobivanjem soglasij. (elektro, PTT, vodarina, itd.) Nato v skladu s pogoji, ki so navedeni v soglasjih, naredimo dokončni dokument. Torej gre tu praktično za tri faze, ki ne tečejo ravno hitro. Seveda se ubadamo s tem kako časovno sklajšati to postopek. Često čakamo na kakšno soglasje tudi po kakšen mesec ali še več. Po pridobitvi lokacijske dokumentacije pa občani hitro pridobijo lokacijsko dovoljenje. Trudimo se, da je čas čim krajši. Pa še nekaj je! Prednost ima družbena gradnja. Če je treba zgraditi blok, pač mora počakati individualna gradnja. V naslednjih mesecih bomo storili vse, da bo rok izvedbe lokacijske dokumentacije res štiri mesece. Pri tem računamo na podporo občinske skupščine, da bomo dosegli, da bodo tudi vsi, ki sodelujejo v lokacijskem postopku, skrajšali svoje roke.«

Hitrejše reševanje tega problema je odvisno predvsem od dobro in pravočasno pripravljene urbanistične dokumentacije.

Prvi zazidalni načrt, ki bo tako urejen, bo za Vrtnarijo. Tedaj so postopki kratki, cenejši in končn bo tudi izvedba kvalitetnejša in urejenost naselja kot celote nasploh.

Postregel nam je s podatkom: leta 1980 je bil povprečni čas od vloge do tedaj, ko je stranka dobila dokument v roke, štiri mesece in pol. Lani pa je znatno naraslo število družbenih gradenj (30 jih je bilo) in zato se je čas nekoliko podaljšal.

Skratka, skrajni čas je, ugotavljajo na Zavodu za načrtovanje, da začnemo s prostorom gospodarno ravnali. To pa zahteva načrtnost — izdelati dolgoročni družbeni plan občine s prostorskim vidikom, urbanistični načrt sprejeti in se tega držati. Z vsakim urbanistom se je doslej spreminjal tudi načrt smo često na pamet ugotavljali. »Temu ne sme biti več tako, če je tako bilo. Mi smo tu zato, da izvajamo (strokovno) družbene usmeritve, tudi predlagamo. Toda od družbe je odvisno, kaj in kateri predeli se bodo poseljevali — sploh, kako bomo rabili prostor.«

V teh treh letih so precej naredili pri urejanju prostora. Urbanistični dokumenti, ki jih sedaj pripravljajo na Zavodu, predvidevajo gradnjo na slabših zemljiščih. Na Vrhniki denimo ob Idrijski cesti, v Borovnici na Lazah. Res pa je, da bo gradnja na teh zemljiščih veliko dražja kot recimo nekje na ravnem. Ravno sedaj tečejo po krajevnih skupnostih javne razprave o razvoju naselij in stanovanjski gradnji. Prav bi bilo, da bi se in tudi morajo se krajani vključiti v to razpravo, povedati morajo svoje mnenje, ki ga bodo načrtovalci potem upoštevali. »Obeta se nam, da bo prišlo do revizije planov, kjer bo treba natančno določiti pozidavo. To vodi k racionalni izrabi prostora in cenejši komunalni ureditvi. Tudi občani moramo spoznati, da ne bodo mogli zidati hiše kar kjerkoli, sicer bomo počasi pozidali kar celo občino«, ugotavlja naš sogovornik.

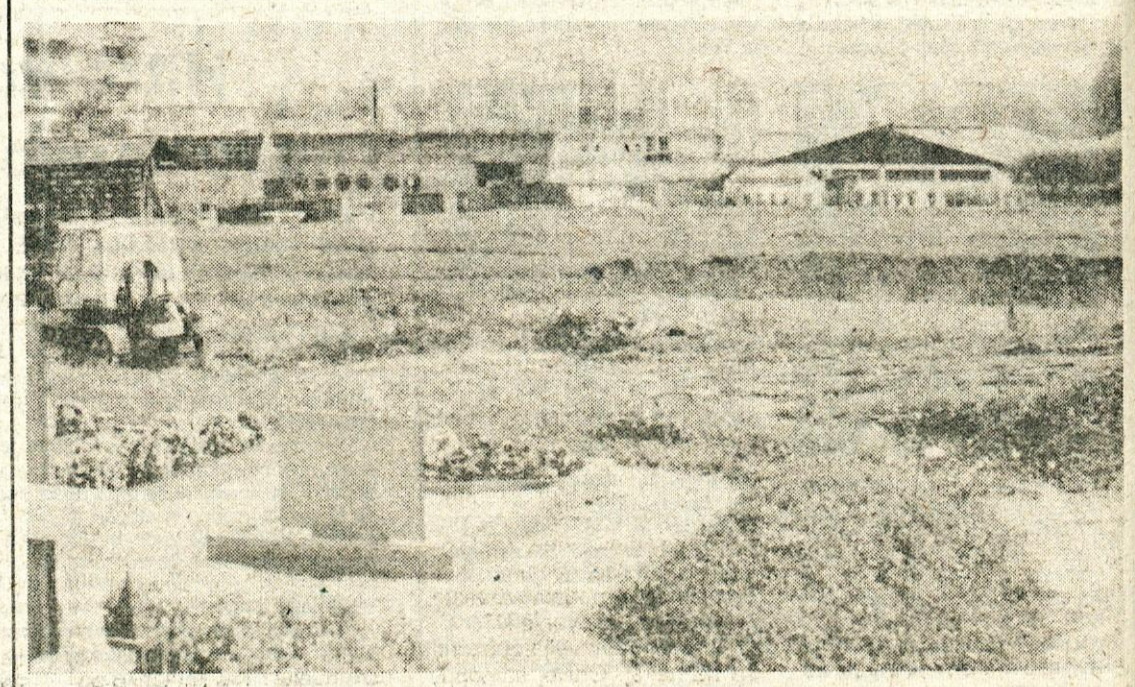

Gradbena dela so stekla, vendar jih je zadnje deževje nekoliko zavrlo.

NAŠ POMENEK S PREDSEDNIKOM IS HERMANOM BOLETOM IN PODPREDSEDNIKOM PETROM PETKOVŠKOM

Zategnimo pas, obenem pa pametno načrtujmo

Vsako sredo je »na občini« delavnik podaljšan do sedemnajste ure. Opoldan imajo nekaj časa za kosilo. In opoldanski odmor smo tisto sredo pred dobrimi desetimi dnevi izkoristili za pomenek s predsednikom izvršnega sveta Hermanom Boletom in predsednikom komiteja za družbenoekonomski razvoj in družbeno planiranje — hkrati je tudi podpredsednik izvršnega sveta — Petrom Petkovškom.

Slučajno sta bila tisto uro prosta. Že prej smo jima nekajkrat poskušali »vzeti« nekaj časa. Pa ni šlo. Vedno je prišlo vmes kaj »nujnega« — kakšna stranka (ob sredah so namreč uradne ure), zavlekel se je sestanek,... Z vsakim posebej bi že še prišli skupaj, z obema pa ni šlo. Po pravici povedano smo jih tokrat zvabili iz pisarn že ob pol dvanajstih, da ne bi spet prišlo »kaj vmes«. Toda verjemite! Te pol ure sta še tisti dan krepko nadomestila. Njun delavnik se je končal ob sedmih zvečer in ne ob petih.

Herman Bole — je inženir organizacije dela — se je na Vrhniko preselil pred šestimi leti — v Janezovi vasi si je zgradil hišo. Na Vrhniko pa je večkrat prihajal že prej. Je mož vedrega obraza, dobre volje mu zlepa ne zmanjka. Za tem obrazom pa so urejene in resne misli.

Kadar teče beseda ali razmišljanje o stvareh, ki sodijo v njun delokrog, ju je sama resnost, pa naj gre še za tako droben problemček. Seveda življenje le ni samo delo, služba in marsikakšno duhovito in vedro misel in besedo je slišati, ko se nekoliko sprostita in odmislita službo. Skratka, sta prijetna sogovornika.

Peter Petkovšek — je varnostni inženir — je Vrhničan od glave do pete. Že vrsto let ga srečujemo v raznih organih — družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine — tudi član uredniškega odbora Našega časopisa je bil svoj čas. V prostem času, sedaj ga ravno nima na pretek, ga srečujemo na raznih športnih prireditvah. Je »zagrizen« rekretativec: kolesar, teče — tudi na smučeh — in redek je smučarski maraton, ki ga zamudi.

Ne, ne to ne bo portret. Zato pojdimo kar po vrsti in začnimo s tistim, kar smo hoteli zvedeti od njiju.

Katera naloga izvršnega sveta je sedaj najaktualnejša?

Bole: Zdajle je najbistvenejše, da pripravimo plan do konca letošnjega leta, napravimo družbenoekonomski plan za prihodnje leto in sploh, da napravimo revizijo srednjeročnega plana in se opredelimo za delo pri pripravi dolgoročnega plana. To je najbistvenejša naloga tudi zato, ker vsem nosilcem planiranja tako narekujejo tudi nedavni ukrepi Zveznega izvršnega sveta.

Pred kratkim je občinska skupščina že obravnavala spremembe in dopolnitve srednjeročnega plana. Lahko ocenita, ali se nosilci planiranja obnašajo tako, kot bi se morali? Videti je, da vsi niso spremenili svojih planskih dokumentov. Torej so tako dobro planirali ali še vedno čakajo, ker še ne vedo, kaj bo jutri, in investicij ne črtajo iz svojih planov?

Bole: To je bila tudi pripomba na skupščini, ko je razpravljala o predlogu sprememb temeljev družbenega plana za obdobje 1981—85, da so namreč v teh dokumentih še ostale želje po investicijah, ki jih ne bo moč uresničiti. Vendar v delovnih organizacijah pravijo, da so tako planirali, ker še niso vedeli, koliko se bodo instrumenti spremenili v tem času. Torej, ali se splača popravljati plan na nepoznane instrumente, kar pomeni, da spet plan ni uporaben, ali ga pustiti takega, kakršen je. Nekatere OZD so se odločile, da planov ne spreminjajo. Spremenile so jih le v toliko, kolikor so vedele, katerih stvari recimo ne bodo mogle izpeljati. Tiste stvari, ki so še vprašljive, še puščajo v planih in jih bodo pač spremenili prihodnje leto, če bo to nujno.

Petkovšek: Do pred kratkim tudi naše DO niso vedele, kaj bo jutri, zato tudi tako čakanje. Nekateri, to moramo ugotoviti, pa so dokaj realno planirali že na začetku tega srednjeročnega obdobja. Torej nimajo kaj spreminjati. Predvsem tisti ne, ki so dejansko izvozno usmerjeni. Res pa je tudi, da takšnega planiranja povsod tudi ni bilo. Tudi to je dejstvo, zato se bodo morali še kako temeljito postaviti na realna tla in dejansko realno planirati. Sedaj so znani ukrepi, ki dajejo podlago za odpravo nekaterih neznak. Še vedno pa je prisotno področje investicij. Ne, ni jih veliko, vendar jih OZD puščajo zapisane v dokumentih, saj v primeru, da se »jutri« vrata za investicije odpro, lahko takoj začno z realizacijo. Drugače pa preteče časa, da jo spravijo skozi »formalni postopek«.

Bole: Tu je še neka pretnja. Če neke investicije ni v srednjeročnem planu, ne samo v njihovem lastnem, tudi občinskem, potem izvršni svet ne more dati soglasja, da lahko začneš postopek. Zaradi te pretnje se marsikdo boji skrčiti program, da ga to ne bi oviralo, ko bi v nekem trenutku imel možnost za izpeljavo programa. Takrat bi moral spremeniti dogovor o temeljih plana občine, kar pomeni angažirati praktično vse nosilce planiranja, da bi potem speljal investicijo. Tudi to se dogaja in izvršni svet je tedaj pred dilemo, ali dati soglasje ali ne.

Kako pa je s plani krajevnih skupnosti? V svoje planske dokumente so marsikaj zapisali. So to še vedno samo želje, saj menda niso usklajeni s plani samoupravnih interesnih skupnosti, z občinskim dokumentom. Marsičesa najbrž ne bodo mogli zgraditi.

Petkovšek: Res je, da plani krajevnih skupnosti niso usklajeni niti s samoupravnimi interesnimi skupnostmi družbenih dejavnosti niti s Samoupravno komunalno interesno skupnostjo. Tu sedaj nastaja nemajhen problem.

V planih KS je veliko stvari nedorečenih. V marsikateri KS so si v plane zapisali marsikaj, kar je nad dejanskimi možnostmi. Včasih je bilo to možno, najemali so se krediti, sedaj pa je tu zavora. Za vse, najbolj pa za krajevne skupnosti, bo izreden problem izpeljati kakšno akcijo, predvsem investicijo.

Sredstev za delovanje KS je izredno malo. Tu nismo usklajeni niti v občini, kaj šele z Ljubljano, kjer je zaposlenih precej naših občanov. Od teh delavcev ne dobimo »nazaj« praktično nič. V občini pa se bomo morali dogovoriti pač za podaljšanje »glavarine«, za delovanje KS, dokler ne bomo našli drugačnega »modela« zbiranja sredstev za delovanje KS.

Bole: Pri tem velja opozoriti še na nekaj. Odslej samoprispevkov ne bo več, razen za res najnujnejše stvari. Samoprispevek bo uveden lahko le, če je zgraditev takih objektov predvidena v dogovoru o temeljih plana oziroma v planu občine in če so v planu potem tudi zagotovljena sredstva za izvajanje ustrezne dejavnosti. Vemo pa, da sredstev ni.

Tudi sredstva, ki naj bi jih v občini zbrali iz drugih virov, kot so sredstva SIS-ov, tudi Samoupravne komunalne interesne skupnosti, se manjšajo. Skratka, na vseh ravneh zmanjšujemo splošno in skupno porabo.

In tretji pomemben moment je, da moramo odplačati dosedanje najete kredite. Teh je veliko, verjemite — za vse mogoče zadeve v krajevnih skupnostih. Jasno, te kredite moramo odplačati. Ker moramo odplačati te kredite in novih kreditov praktično ne moremo več najeti, saj je potrebna sedaj mnogo večja lastna udeležba,

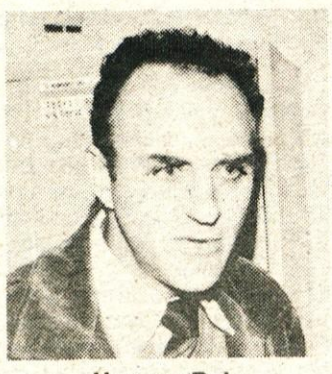

Herman Bole

smo pred tem, da bomo v naslednjih letih gradili le najnujnejše.

Naše gospodarstvo ne »stoji« slabo. Lahko pogledate tudi malo naprej, kakšne so možnosti nadaljnjega razvoja? Ob tem velja imeti v mislih tudi okoli 3500 mladih od 15 do 27 leta, ki jih imamo sedaj v občini. Jim bomo zagotovili »kruh«?

Bole: Če ocenjujemo uspešnost našega gospodarstva v primerjavi s slovenskim, kaj lahko ugotovimo, da dobro posluje. Zadovoljni smo lahko tudi z izvozom. Resda imamo tudi dva zgubaša in še kakšen se do konca leta lahko pojavi, vendar poudarjam, da gospodarstvo dobro »stoji«. Perspektivno gledano pa to gospodarstvo v svoji veji ne bo zmoglo pripraviti delovnih mest za generacijo, ki prihaja, kaj šele za tiste, ki se priseljujejo!

Petkovšek: Imamo po eni strani kar malo sreče, da smo blizu Ljubljane, saj je veliko naših občanov tam zaposlenih. Tako sedaj brezposelnosti v naši občini praktično ni. Moram pa reči, da razmišljamo o nadaljnjem razvoju industrije. Ravno razvojni štab pri izvršnem svetu, v katerem so najvidnejši gospodarstveniki, je začel razmišljati o novi industrijski coni.

Bole: To problematiko sem že večkrat sprožil. Zadnjič, na seji tega štaba, so se večinoma kar ogreli za to zamisel. Gre za to, da bi naše gospodarstvo financiralo pripravo te cone. Seveda bi denar, ki bi ga vložili potem, ko bi zemljišča prodali dejanskim investitorjem, dobili nazaj v primernem deležu, v valoriziranem deležu.

Gre že za preskok od besed k dejanjem?

Bole: Tako daleč še nismo, smo pa blizu tega. Samo govoriti in možnim investitorjem ponuditi samo golo zemljišče, je res premalo. Recimo: neka delovna organizacija je pripravljena investirati pri nas, ko gre celo za njihov izvozni program — to pomeni— da ima tudi vsa potrebna soglasja. Pridejo in pravijo: mi bi to in to gradili, kaj nam nudite? Kaj jim lahko ponudiš? Najprej jih moramo vključiti v planske akte. Nato mu rečeš: Zdaj pa zemljišče zasujte, leto ali dve počakajte in potem začnite zidati. Takega investitorja ni. Zato trdim, da moramo takoj začeti pripravljati to cono, jo komunalno opremiti, da bo naša ponudba primerljiva z industrijskimi conami v Ljubljani in drugod, ki so v tem pred nami.

Kakšna naj bi bila ta industrija? Ali gre za sorodne panoge, ki jih v občini že imamo?

Bole: Industrijsko cono moramo zasnovati odprto, čeprav mislim, da imamo urbanisti do neke mere prav, ko pravijo, da zaradi zemljišča ne moremo računati na težko industrijo. Tudi železnice nimamo. V mislih imamo lažjo industrijo, ki bi zaposlovala višjo kvalifikacijsko strukturo. To je eden od pogojev. Naši otroci pravzaprav vsi študirajo ali na srednjih, višjih ali visokih šolah. Tistih, ki se takoj po osnovni šoli zaposle, je izredno malo. Za nekvalificirane in polkvalificirane delavce torej ne rabimo delovnih mest. Tudi Borovnica je zanimiva za srednjo in lahko industrijo, ker ima še železnico.

Petkovšek: Naši pogovori in vključevanje v razvojni program »Ljubljana 2000« so tesno povezani tudi z industrijskega vidika. Ljubljana se bo hočeš nočeš morala nekam širiti; ne samo poselitveno, tudi industrijsko. Začenjamo pripravljati »teren«, da ne bomo od nje nekaj samo zahtevali, ampak ji tudi nudili.

Se v ta prizadevanja vključuje tudi Zavod za načrtovanje?

Bole: Zavod se uspešno vključuje. Doslej nismo imeli problemov in so vse naloge, ki smo jim jih zastavili, smo vzeli v roke in jih tudi realizirali. Mislim, da ga je večinoma sprejelo za svojega tudi že naše združeno delo in dobro sodelujejo. Želja pa je, da ga za svojega sprejme tudi ostalo gospodarstvo, ker bi se tako občina bolj enotno in celoviteje urejala. Mislim, da je ta zavod nujnost, seveda v okvirih, ki mu jih postavljamo.

Petkovšek: Nismo še dojeli vloge zavoda — če je začel z aktivnostjo leta 1979, se bodo pravi rezultati v prostoru pokazali šele čez nekaj let. Šele takrat bomo lahko cenili, kako je pomembna njihova vloga v občini.

Ravno po zavodu bomo razpravljali z Ljubljano o prostoru bolj enakopravno. Če nam bi te stvari strokovno urejala neka institucija iz Ljubljane ali od drugje, bi bili najbrž v podrejenem položaju.

Lotimo se druge teme — upravnih organov občinske skupščine. So občani zadovoljni z uslugami? Saj vesta, kakšni smo ljudje, če moramo postati pred vrati uradov nekoliko več časa.

Bole: Na to vprašanje bi v prvi vrsti morali občani odgovoriti sami. Vendar ljudje še vedno pravijo vsemu tistemu, kar je občina in kar ni občina, kar preprosto občina. Tu je cel kup organov, ki jih imajo »za občino«, čeprav svoj samoupravni mehanizem ohranja.

Petkovšek: Za vse pripombe in želje občanov ne moremo reči, da niso upravičene. Ljudje premalo poznajo, včasih postopke, včasih tudi druge možnosti, kam naj se obrnejo. Sprejemamo kritiko, da je mogoče v posameznih primerih prisoten birokratski odnos do strank. Verjetno je včasih z naše strani premalo dobre volje. Toda ljudje smo pač ljudje, včasih dobro, včasih slabše razpoloženi.

Včasih pa ljudje radi poenostavljamo. Samo en primer: ni dolgo nazaj, na teku okrog Ulovke. Še eden teče zraven mene. Šla sva res rekreativno, nisva se vem kako »šprintala«, tako da sva se lahko tudi pogovarjala. Pa tečeva dol do Stolpa. Voda je tisto cesto razdrla in res je bila taka, da si lahko noge polomiš. Pa pravi: »Ta prekleta komunala.« »Ja, kaj pa je?« mu odgovorim. »Te luknje bi pa že lahko »poglihala«. Pa mu odgovorim: »Ni denarja«. »Potlej naj pa ga občina da.« No, to je tisto pojmovanje. Kjerkoli je kaj napak naj pa občina da. Kje pa naj »občina« vzame?

Vrata pri nas so za občane odprta praktično kadarkoli. Večinoma skušamo ustreči. Občani pa pogrešajo, da življenjsko spremljajo probleme, da so naši ljudje v KS, da so v gospodarstvu, da malo pokramljajo s stranko, da iščejo nove va-

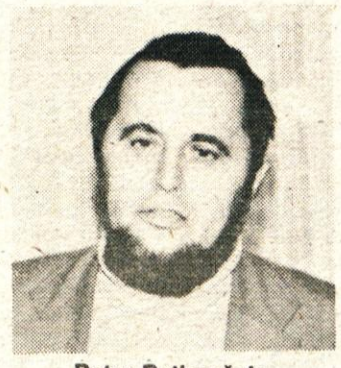

Peter Petkovšek

riantne rešitve. Za to pa jim zmanjka časa.

Kakšna pa je »moč«, vloga izvršnega sveta?

Petkovšek: Izvršni svet nima tistih pristojnosti, ki jih često od njega pričakujemo. Kar se drugje ne da urediti, pa naj bo v gospodarstvu ali družbenih dejavnostih, često vidimo, da mislijo da lahko on s čarobno palico vse razreši. Smo samo en člen, ki se vključuje v razreševanje problematike. Ne moremo in ne smemo mimo dogovorjenih in utečenih samoupravnih poti.

Bole: Izvršni svet, od katerega se pričakuje vse mogoče, ima v bistvu v občini predvsem funkcijo: da sklepe skupščine realizira in da pripravlja stvari za skupščino, tako kot pač morajo biti pripravljene.

Tisto, kar občani često mislijo in pričakujejo od IS, je delo mimo skupščine; kot da bi moral IS mimo vseh ostalih organov nekaj narediti. Tega IS ne more in ne sme.

Odločanje je tam, kjer je denar. Pa tega nekateri še nočejo spoznati. Tu so SISI. IS odloča samo toliko, kolikor ima v proračunu. Drugače pa lahko samo priporoča, sugerira, recimo tudi: kritizira.

Povsem osebno: imata prosti čas, kaj počneta?

Bole: Prostega časa praktično ni. Odpišeč praktično lahko vse skupaj. Samo jaz ga moram imeti zaradi zdravstvenih razlogov, ko sem to funkcijo sprejemal, sem to povedal. Letos sem le nekajkrat nabiral gobe.

Petkovšek: Porabim ga za šport. Na maratonu razmišljam o stvareh, ki čakajo v službi. Po rekreaciji laže sedim, laže razmišljam.

Pa sestankovanja?

Bole: Vsi se ne smemo ukvarjati z vsem. Če je to naloga nekega organa, potem je pač njegova in ne kar vseh. Potem bo sestankovanja manj!

Prej sta bila oba direktorja. Je bila »plača« boljša? Se vama »toži« po združenem delu?

Petkovšek: Pred letom dni sem imel večjo plačo. Imam pa še vedno dovolj veliko »plačo«, tega ne morem zanikati. Drugače pa, če gledamo naše osebne dohodke v primerjavi z združenim delom, ni v naši upravi nobenega pretiravanja več. Svoj čas so bili osebni dohodki upravnih organov višji, sedaj tega ni več. So mogoče kakšne izjeme, vendar mislim, da so razmerja le realna.

Bole: Jaz sem na slabšem za nekaj tisočakov.

Petkovšek: Toži se nama po gospodarstvu. Hermanu mogoče še malo bolj, ker pač že dalj časa dela.

Sta bila prej bolj angažirana?

Ha, ha... No, čakaj malo! Oba v en glas.

Bole: Prej sem imel v povprečju en sestanek po delovnem času na teden. Sedaj so minili tisti časi. Po cele dneve sem nekje angažiran.

Najbolj pa me boli, da imam občutek, da moje delo ni efektno. Želim, da se usmerimo dolgoročno. Ker na Vrhniki nimamo skoraj nobene stvari dorečene dolgoročno. Pa tudi za nekaj let vnaprej ne.

Kaj pa le imamo...

Bole: No nekaj že. Ampak na primer: danes se sprašujemo od kod bomo pokrivali amortizacijo novega vodovoda. Iz cene, bodo rekli. Pa preračunajmo ceno, kakšna bo in naj upoštevajo zamrznitev cen do tistega trenutka ali sprostitve po inflaciji, pa naj povedo, ali amortizacijo sploh pokrivajo. Pa ni točnega odgovora. Tako pravimo načelno.

Preračunamo pa ne, kaj bomo zmogli in kaj ne. To moramo odpraviti.

Z sanacijo vodovoda smo začeli. Torej, tista druga faza še velja?

Bole: Tisti trenutek, ko bo nekdo obrnil ventil za vodo iz prve faze morajo biti pripravljeni vsi dokumenti, da nadaljujemo. Takrat moramo začeti z delom. To sem dejal že, ko še ta samoprispevek ni bil izglasovan.

Za konec pa še »vroča« tema zadnjih dni. Tu je paket ukrepov zveznega in republiškega izvršnega sveta.

Bole: Ne mislim ponavljati tistega, da je zadnji čas, da je do tega prišlo, da smo se obnašali preveč potrošniško, da smo premalo ustvarili itd. To nam je že vsem jasno! Vsaj moralo nam bi biti. Trdim pa, da se jih bomo morali držati in se po njih ravnati. Preiti bo moralo v našo zavest, da je to pot naprej. Ukrepamo!

Petkovšek: Razdeljevanje bonov za gorivo je steklo kar dobro, kljub premalo dorečeni akciji. Tudi v »bencinski mrzlici« se naši občani niso obnašali »panično«. Pri pregledu stanovanjskih blokov smo našli nekaj bencina le pri dveh strankah. Razmišljamo, kako uskladiti nov predviden delovni čas z drugimi dejavnostmi: z vrtci, pogovarjamo se z Viatorjem, o novem voznem redu. Bodo problemi z otroškim varstvom, s prevozi na delo. Ne, ne bo tako enostavno. Neprijetno pa nam je, ker še vedno ne znamo odgovoriti na pogosta »življenjska« vprašanja nosilcev osebnega dela in sploh kako celovito rešiti preskrbo s potrebnimi gorivi. Mislim, da niso bila pravočasno pripravljena potrebna in točna navodila za efektivno izvajanje ukrepov.

S preskrbo zaenkrat ni večjih problemov. Problem je le meso — še ne vemo, kako bomo preskrbo z mesom izboljšali. Drugače pa je v trgovinah, po zagotovilih tržnih inšpektorjev, dovolj tudi tistih artiklov, ki jih prodajajo sicer v omejenih količinah.

Bole: Opozarjava in prosiva občane, naj si nikakor ne delajo prekomernih zalog. Največkrat je ravno tista »potrošniška mrzlica« kriva, da se police v trgovinah hitro spraznijo. Za ilustracijo: v zadnjih dneh je v Sloveniji porasla poraba kritičnih artiklov za 30 odstotkov. Jih mar toliko več tudi porabimo?

SOCIALNI DELAVKI LUČKA KENK IN MARJANCA OSREDKAR O SVOJEM DELU

Ne sme nam zmanjkati časa za pogovor z ljudmi

»Z ljudmi radi delava. To naju je tudi privedlo v ta poklic,« sta vedrih obrazov dejali socialni delavki Lučka Kenk in Marjanca Osredkar. Na »teren« sta se odpravljali. Po pravici moramo povedati, da je ravno srečanje med vrati »krivo« za tale naš prvi stik z njima. Nato pa veste, kako gre naprej. Beseda da besedo in marsikaj zanimivega smo izvedeli o njunem delu.

Lučka je referentka, za skrbništvo in varstvo mladoletnih oseb. »Ne, mladi niso slabi, tega ne smemo posploševati. V vsakem človeku, tako tudi pri mladem, je več dobrega kot slabega. Res je, da je kaznivih dejanj, ki jih zagrešijo mladi vsako leto nekoliko več. Nekoliko je temu kriv ‚čas'. Vsem se nam nekoliko mudi, nenehno hitimo! Zmanjka nam časa za drobni trenutek, da se s človekom pomenimo. Mladim pa je še posebej dobrodošlo vsako mnenje, vsaka beseda, pozornost in končno tudi prisluhniti velja njihovim pogledom na življenje, prisluhniti njihovim problemom in problemčkom, ki drugače ostanejo v njihovih glavah. Če tega ni, in ravno tega ni v večini primerov, ki jih obravnavamo — tu mislim pri tistih mladih, ki se potem socialna delavka z njimi ukvarja.

Mogoče temu podatku, da mladoletniška delikvenca narašča, ob robu ugotovimo tudi, da je takšen podatek tudi rezultat, da tudi organizirano odkrivamo in tudi spremljamo mladoletno prestopništvo. Seveda, cilj je jasen. Vse te mlade ljudi spraviti in usmeriti na pravo pot.« Kot da mora to načelo še podkrepiti, po kratkem premisleku, toda energično, govori: »Poznati moramo vse okoliščine in vzroke, zakaj je mladostnik ‚zabredel'. Če pa hočemo svetovati, moramo izluščiti predvsem dobre, pozitivne lastnosti — tako njegove osebne kot tudi okolja, v katerem živi. Spoznati moramo njegovo družino, okolje, v katerem dela, prijatelje itd. Na tem potem gradimo.

Često se mlad človek niti ne zaveda, da tudi iz hudomušnosti in razposajenosti napravi delikt. Recimo, gre za majhne kraje v trgovinah, tudi razbijanje itd. Zato mora pred sodišče. Pred tistimi vrati se šele zave, kaj je pravzaprav storil. Oblije ga strah, postane obupan. In če mu nihče ne pomaga, lahko še globlje zabrede. »Torej smo mi tisti, ki se srečamo s tem fantom ali dekletom. Toda žal šele tedaj, ko je že storil prestopek. Socialni delavec prej ne more vedeti, v kakšni stiski je mladostnik. Menimo, da ima organizirano preživljanje prostega časa velik pomen pri preprečevanju mladoletniške delikvence, zato bodo dolžni posvetiti preživljanju prostega časa več pozornosti starši, šole, pionirska in mladinska organizacija, krajevne skupnosti. Sploh vsi, tudi organizacije in društva, ki imajo v svojih programih delo z mladimi in za mlade. Še posebno pozorno bo treba organizirati preživljanje prostega časa v času počitnic.«

V centru za socialno delo ugotavljajo, da je med šolskim letom manj deliktnih pojavov. Med počitnicami pa imajo otroci več časa, niso obremenjeni z delom, niso organizirani. V mladih glavah se pletejo različne misli in ideje. In že je tu kakšna »akcija«, ki se je otroci niti zavedajo ne povsem.

»Vendar potem, ko se s temi otroci pogovarjamo, ko jim svetujemo, ugotavljamo, da sprejemajo napotek. Pozneje, ko se že spoprijateljimo, često tudi sami pridejo po nasvet, zaupajo mi problem, ki jih tare. Redki so problematični in jih je težko usmerjati. Res smo nekaj teh mladih napotili v zadnjem trenutku v vzgojni zavod. Tam so končali šolo, prišli so do poklica in vsi so sedaj zaposleni in dobri delavci. Naučili so se razmišljati o življenju, o sebi, pridobili so si delovne navade.«

Mimogrede, vendar ogorčeno, Lučka tudi pripomni, da marsikdaj naletijo na težave, ko se skupaj s temi fanti in dekleti trudijo, da jim najdejo zaposlitev. Okolje, kjer se zaposli, ga ne sprejme za svojega. Čutijo se nekako odmaknjene. Zato tudi pogosto menjajo službe. Včasih pa jih celo v službo nočejo sprejeti.

Marjanca Osredkar, ki je referentka za varstvo otrok in družine ter zakonsko in predzakonsko svetovanje, je Lučki prikimavala in pristavila: »Ljudje mislijo, da pri nas rešujemo samo socialne probleme. V resnici gre tudi za svetovanje. Specifičnost socialnega skrbstva je v tem, da je težava ali stiska človeka zadosten razlog za ukrepanje. Ker pa vseh možnih težav ni mogoče vnaprej predvideti, tudi zakonsko niso predvidene vse potencialne oblike in vrste pomoči — zato pri našem delu pogosto ukrepamo po svoji svobodni presoji, ki pa seveda temelji na strokovnem znanju. Odgovornost za odločitve, ki so nemalokrat usodne za obravnavane ljudi, sicer prevzame nase organ, ki je za to pooblaščen. Vendar je odločitev v veliki meri odvisna od delavca, ki postopek vodi in od njegove interpretacije problema ter

Kenk Lučka

Marjanca Osredkar

možnih konkretnih rešitev. Zato je to delo zelo odgovorno.«

Strinjati se moramo! Delo z ljudmi je najtežje. Tu praktično ne sme biti napak. Vsaka napaka ima lahko hude posledice. Človek je vreden največ!

To dela Marjanca že devet let. »Delo je pestro. Poleg svetovanja, za katero mislim, da je najbistvenejše, sodelujem še s sodišči pri razvezah, pripravljam mnenja o varstvu in vzgoji otrok po razvezi, če se zakonca o tem nista sporazumela. Nato je tu še uveljavitev očetovstva za otroke, rojene zunaj zakonske zveze, urejanje preživnin za otroke, ki so upravičeni do preživnine, posredovanja za osebne stike otrok z roditeljem, pri katerem ne živijo. Posredujem pri posvojitvah, sodelujem pri urejanju rejništva in ga spremljam.«

Že prej smo večkrat omenili svetovanje. Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih jim je naložil še druge naloge. Nanje so se skrbno pripravili in se zanje še dodatno usposobili. Pri tem sodelujeta tudi zunanja sodelavca dr. Jože Petrovčič in psihologinja Zdenka Frljak.

»Tako imamo sedaj skupinsko obliko predzakonskega svetovanja. Z mladimi pari, ki želijo skleniti zakonsko zvezo, organiziramo informativno svetovanje. Namen tega dela je, da s pomočjo informativnega svetovanja dobijo čimveč znanja in spoznanja o sebi, svojem partnerju in bodočem skupnem življenju. Tu ne gre za presojo ali ugotavljanje, ali sta se partnerja pravilno odločila za skupno življenje. Informativno svetovanje je enkratno in kratkotrajno. Bodoči zakonci dobijo med drugim tudi informacije o tem, kam se lahko obrnejo pri reševanju najrazličnejših problemov od zaposlovanja, stanovanjskih problemov, varstva otrok oziroma kdaj in kje lahko poiščejo pomoč, kadar naletijo na težave v zvezi z medsebojnimi odnosi, pri vzgoji otrok. Naša želja je, da se zakonci ne bi k nam obračali šele tedaj, ko je njihov zakon že dosegel tako stopnjo, da je edini izhod razveza. Zakonca se ne ločita in družina ponavadi ne razpade zavoljo pomanjkanja kruha ali zaradi bolezni; razveza ni patološki pojav; razveza je izraz stiske, v katero so zašli ljudje zaradi neustreznih medsebojnih odnosov in nezadovoljenih psihosocialnih potreb. Teh stisk pa bi se naj partnerja zavedala že na začetku in jih skupno skušala reševati, oziroma se pogovorila s strokovnjakom.«

Ugotavljajo, da število razvez v naši občini stalno narašča. Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih na Centru za socialno delo (v ustanavljanju) opravijo pred razvezo zakonske zveze tudi spravni poskus, ki ga je prej opravljalo sodišče. »Prizadevamo si, da bi zakoncema pomagali, da bi zopet našla skupno pot. Če so njuni odnosi že dosegli tako stopnjo, da je edini izhod v razvezi, jim skušamo pomagati, da bi se razšla na čim bolj human način. Zakonca naj bi bila osveščena do take mere, da bi tudi po razvezi zakonske zveze oba skrbela za otroke, če jih imata, in jim omogočila, da bi imeli redne stike tudi z zakoncem, s katerim ne živijo. Veliko razvez je med mladimi, ki imajo majhne otroke, zato je potrebno dati še več poudarka na osveščanje mladih staršev.«

Začeli smo z ljudmi. Tudi končajmo tako! Tako se je končal tudi naš kratki pogovor z njima. Nismo jima vzeli veliko časa. Usedli sta se na kolesa. Zdravo! In se odpeljali na »teren«.

Socialni delavci pravijo ravno tako kot recimo mehaniki, če morajo nekam nekaj urediti, popraviti, postoriti. Toda v mislih imajo ljudi, ljudi, ki potrebujejo sočloveka, njegov nasvet, spodbudo in tudi strokovno pomoč. Njihovo delo je tam in ne v pisarni! Sicer pa same socialne delavke pravijo, da je prijetneje na »terenu«; najpomembnejše pa je, da so tako tudi v večjem stiku z ljudmi; srečujejo se na ulici, v vaseh, mimogrede kaj spregovore, se med seboj spoznajo. Tedaj je njihova »naloga« še uspešnejša.

ZDRAVSTVENI DELAVCI OBELEŽILI SVOJE TRIDESETLETNO DELOVANJE

Pohvalimo se lahko z dobro zdravstveno službo

»Le malokrat doslej je zdravstvena dejavnost v naši občini proslavila svoje delo in svoje uspehe v povojnem obdobju. Iz dokumentacije je videti, da je zdravstvo obeležilo doslej le 10-letnico obstoja zdravstvenega doma na Vrhniki leta 1962, še manjkrat pa je bilo njegovo delo obeleženo s strani družbeno-politične skupnosti. Je mar za to krivo zdravstvo samo, ki nikoli ne sili v ospredje s svojim delom in uspehi, ki jih je mogoče izraziti ne samo s pavšalnimi ocenami o humanem delovanju, etičnem pristopu zdravstvenih delavcev do bolnikov ipd., ampak tudi s povsem konkretnimi številkami, ki dajejo dokaj natančno sliko o uspehih oziroma neuspehih zdravstvenega varstva, o njegovem razvoju in kakovostni ravni. Ali je morda krivo dejstvo, da zdravstveno varstvo ni paradna dejavnost, s katero bi kazalo dokazovati uspehe družbe, ki v teh stabilizacijskih časih raje poseže po indeksih rasti izvoza, uvoza, narodnega dohodka, ipd. In vendar mislim, da je tudi zdravstvo kot ustavno opredeljena dejavnost posebnega družbenega pomena ogromno doprineslo k razvoju naše celotne socialistične in samoupravne družbe.« Te uspehe in te poti, ki jih je zdravstvo na Vrhniki prehodilo v 30 oziroma 35 letih je na skromni slovesnosti orisal dr. Pavle Zupan, direktor Tozda Zdravstvo Vrhnika.

Tudi drugi kazalci, kot npr. precepljenost otrok proti določenim nalezljivim boleznim, kažejo visok nivo zdravstvenega varstva v občini. Proti poliomielitisu je v regiji cepljenih 87 % otrok, v naši občini 97 %; proti Di-te-Per v regiji 83 %, na Vrhniki 96 %; proti ošpicam v regiji 84 %, na Vrhniki 94 %.

S takšnim načinom dela so skoraj eradicirali celo vrsto nalezljivih bolezni: poliomielitisa, oslovskega kašlja, tifusa, tetanusa, rdeč ipd. Z preventivnim zdravstvenim varstvom so skoraj iztrebljene kasne neozdravljive oblike karcinoma ženskih rodil, oporodne eklampsije ipd.

Ob tej priliki so zdravstveni delavci izrekli tudi priznanje tistim delavcem, ki so pred 35 oziroma pred 30 leti postavili temelje zdravstvenega varstva v naši občini.

Zdravstveni dom na Vrhniki je bil osnovan jeseni 1952. kot enota okrajnega zdravstvenega doma — Ljubljana okolica. Tedaj so bili v ta namen preurejeni prostori bivšega rokodelskega doma na Vrhniki. V tej enoti okrajnega zdravstvenega doma Ljubljana-okolica so bile ustanovljene naslednje službe: splošno-ambulantna služba, zobozdravstvena služba, babiška služba ter protituberkulozna služba. Pred letom 1952 je imel zasebno prakso dr. Žekš, ki je delal za družbeno zdravstveno varstvo po pogodbi s tedanjim socialnim zavarovanjem. Prva ambulanta v Borovnici je bila ustanovljena 1953. leta.

Kot samostojni zdravstveni dom Vrhnika je začel le-ta delovati junija 1955, ko ga je ustanovil okrajni ljudski odbor Ljubljana. V organizacijski sestavi je tedaj imel ZD Vrhnika naslednje enote: splošno ambulanto, zobno ambulanto, posvetovalnico za matere in otroke, protituberkulozni dispanzer, higiensko postajo ter babiško službo z dvema babiškinima mestoma. V zdravstvenem domu sta tedaj delala 2 zdravnika, 2 bolničarki, en dentist, ena zobna instrumentarka, zobotehnik ter 2 babici. Upravnik je bil dr. Zoltan Žekš.

V začetku leta 1960 je bila priključena Zdravstvenemu domu na Vrhniki še zdravstvena postaja Borovnica. 1966. leta je bil zgrajen nov zdravstveni dom na Vrhniki.

Leta 1968 je nato prišlo do integracije zdravstvenih domov: Idrije, Logatca z Žirmi, Cerknice in Vrhnike v enotno zdravstveno organizacijo Notranjski zdravstveni dom Vrhnika s prvim direktorjem dr. Kogojem.

Leta 1980 pa je Notranjski zdravstveni dom ustanovil TOZD Zdravstva po principu teritorialnosti, in sicer: TOZD Zdravstvo Vrhnika, Logatec, Cerknica in Idrija.

Vzporedno z organizacijsko rastjo se je v zdravstvenem domu razvijala tudi strokovnost. 1953. leta je bil organiziran dispanzer za otroke, dispanzer za žene, ki jih je vodila dr. Krista Schaubach. Okrepila se je dejavnost protituberkuloznega dispanzerja, s slednjo pa tudi patronažna služba, katere prva skrb je bila namenjena starejšim bolnikom z aktivno pljučno tuberkulozo in njihovim družinam. Kasneje je ta služba prerasla v polivalentno-patronažno službo, ki je obiskovala nosečnice, dojenčke, TBC bolnike, negovala na domu in imela številna predavanja.

1961. leta se osnujeta laboratorijska služba ter ginekološka ambulanta; 1962. se močno okrepi zobozdravstveno varstvo, saj v tem letu delujejo že 3 zobozdravstvene ekipe s terapevti; v letu 1963 pa začne delovati še šolska zobna ambulanta na Vrhniki.

»Ta nedvomno hitri razvoj vseh oblik zdravstvenega varstva v občini Vrhnika v teh 30 letih se je zrcalil tudi na samem zdravstvenem stanju prebivalstva. Podatki, ki kažejo ta razvoj, so včasih prav impresivni. Tedaj je prebivalstvo občine Vrhnika štelo nekaj več kot 9 tisoč ljudi, porodov pa je bilo 1955. leta 70. Od 170 rojenih otrok so bili štirje mrtvorojeni, šest jih je umrlo starih do 1 leta. Torej je bila tedaj mrtvorojenost otrok skoraj 30 % in mortaliteta otrok 41 %. Ista indeksa sta bila v letu 1980, ko se je število prebivalcev bližalo 18000, daleč nižja, saj je pri 288 porodih bil le eden mrtvorojen (3 %) in le eden dojenček je umrl (3 %).

V letu 1955 je bilo na novo odkritih na področju Vrhnike in Logatca preko 50 TBC bolnikov, sedaj pa v zadnjih letih samo še 8 TBC bolnikov. Prevalenca tuberkuloze je bila tedaj okoli letno 250 bolnikov z aktivno obliko tuberkuloze, sedaj pa je le še okoli 20 bolnikov. V letu 1960 je bilo hospitaliziranih na območju zdravstvenega doma Vrhnika 478 ljudi! leta 1981 pa samo še 256 pacientov, s tem da je bilo leta 1960 opravljenih v splošni ambulanti 26.000 pregledov, leta 1981 pa že 62000 pregledov. Hišnih obiskov je bilo tedaj 4.000 letno, v letu 1981 pa le še 1.700.

Tudi zobozdravstvena služba beleži v tem obdobju velike uspehe. Leta 1955 je bilo opravljenih 1100 prvih pregledov v zobni ambulanti, leta 1981 pa celo 28.000,« je podkrepil razvoj zdravstva dr. Pavle Zupan in ob tem poudaril: »Često primerjamo svoje delo s sosednjimi občinami in tudi tu vidimo, da smo dosegli zavidljive rezultate: bolniški stalež smo v preteklem letu znižali na 5,1 % dnevne odsotnosti (ta številka je za Logatec 6,1 %). Povprečna doba bolovanja je na Vrhniki 13 dni, v Logatcu 14,7 dni, v Ljubljani-Center 18,3 dni, v regiji pa 16,6 dni.

»Takšne rezultate smo dosegli kljub temu, da ves čas delamo v smislu strogih stabilizacijskih ukrepov, kar ka-

V zobozdravstvu opravimo povprečno na enega stalnega terapevta letno 1839 delovnih ur (Logatec 1640 ur, regija 1708 ur) in ob tem napravimo samo v splošnih zobnih ambulantah več kot 12.000 plomb letno, 2400 ekstrakcij, 2900 drugih kirurških intervencij, več kot 400 snemnih protez, 1800 fiksnih protez; v šolskih zobnih ambulantah pa več kot 6000 plomb letno, 1400 ekstrakcij, 7000 drugih intervencij, čez 50 snemnih in okrog 80 fiksnih protez ter več kot 1000 obiskov v ortodontski specialistični ambulanti. Ob tem pride na enega zobnega terapevta 2359 prebivalcev, v Logatcu 1946 prebivalcev, v Idriji 2000 prebivalcev in v regiji 1700 prebivalcev.

žejo naslednji podatki: na področju NZD je na Vrhniki najmanjše število zaposlenih zdravstvenih delavcev na število prebivalcev (3,9 zd. delavcev na 1000 prebivalcev, Logatec: 4,2/1000, Idrija 5,0/1000), prav tako imamo najmanjši procent dopolnilnih del v NZD, zelo nizko povprečno vrednost recepta ipd.

Seveda pa smo v nekaterih stvareh še precej šibki: zlasti gre tu za daljšo čakalno dobo v zobozdravstvenih organizacijah, stalne gneče otrok v otroških ordinacijah, tesnih in neprimernih prostorih laboratorija, medicine dela, fizioterapije. Vse to nam predvsem povzroča huda prostorska stiska, ki nam onemogoča nuditi boljše, hitrejše in učinkovitejše zdravstvene storitve občanom. Najbrže bo še precej časa prihajalo zaradi tega do negodovanj s strani nas samih, predvsem pa s strani občanov; vendar vseeno iskreno upamo, da bomo proti koncu tega srednjeročnega plana le začeli z nadzidavo zdravstvenega doma, kar bi bilo seveda v veliko korist nadaljnjega razvoja zdravstvenega varstva v občini Vrhnika, ki je prav zaradi tega začelo brezpogojno stagnirati.«

S to željo je dr. Pavle Zupan zaokrožil oris prehojene poti zdravstvenega doma.

V vrhniškem zdravstvenem domu so od samega začetka do sedaj delali: dr. Stanko Kogoj, Ančka Markelj, dr. Zoltan Žekš, Marija Lukančič in Milka Zdešar. Ob tej priliki so jim izročili priznanja za dolgoletno delo.

OB KONGRESU SLOVENSKE MLADINE

Odločni za spreminjanje ustaljenih navad

24. oktobra se je končal kongres ZSMS. Največji zbor slovenske mladine je bil v Novem mestu in je trajal dva dni. Kongres smo skrajšali za en dan in se tako vključili v stabilizacijska prizadevanja ter prihranili nekaj deset milijonov dinarjev.

Na kongresu smo sprejeli programske usmeritve za nadaljnje delo ter dopolnitve Statuta. Kongres je bil le vrh procesa, ki traja že več let in se bo nadaljeval tudi v prihodnje.

Mladi Vrhničani smo se vključili v obravnavo dokumentov že v začetku leta. Marca so bili poslani materiali (osnutek programskih usmeritev ter sredstva) v vse OO ZSMS. Razprava je potekala v vseh OO in se je nanašala na konkretno okolje, v katerem mladi živijo oziroma delajo. Mladi smo kritično ocenili materiale. Vse pripombe, ki so prišle iz OO ZSMS, smo pregledali na predsedstvu OK ZSMS ter jih združili v posamezne sklepe. V OO je prevladalo mnenje, da je analiza stanja v mladinski organizaciji dobro pripravljena, zelo odprta, vendar je gradivo pisano na visoki strokovni ravni ter večini članstva nerazumljivo.

Izpostavljen je bil problem mladih, ki združujejo delo pri obrtnikih. Le-ti niso organizirani in svojih interesov ne morejo izražati po mladinski organizaciji.

Opozorili smo tudi na to, da bi morali pri podeljevanju štipendij iz združenih sredstev bolj upoštevati aktivnost mladih, saj so razprave o tem vse pogostejše.

Večji poudarek je treba posvetiti delu pionirske ter mladinske organizacije na osnovni šoli. Zavedati se moramo, da so prav ti mladi kadrovska baza mladinske organizacije. Večjo pozornost moramo posvetiti tudi mentorjem, saj je delo mladinske organizacije na osnovni šoli v veliki meri odvisno prav od njih.

Opozorili smo tudi na nedorečenosti, ki so se pojavile v poglavju o obujanju revolucionarnih tradicij ter v poglavju o kulturi mladih.

Vse pripombe so posredovali udeleženci mladinske politične šole, ki je bila v začetku julija v Mariboru. Tako smo zaključili prvo fazo razprave o kongresnih dokumentih.

Druga faza razprave je potekala v septembru ter delu oktobra. Obravnavali smo ključne usmeritve. Ta faza v OO ni potekala tako celovito kot prva, ker nas je prehitel čas kongresa. Vendar smo s predsedniki OO ZSMS prišli do zaključka, da so ključne usmeritve napisane akcijsko. Predvsem so kratke in jedrnate in nam bodo dobra opora za nadaljnje delo. V njih so zajeti vsi problemi, ki tarejo mlade v tem času, od problema zaposlovanja, štipendijske in kadrovske politike, stanovanjskega vprašanja ter problemov, ki so v zvezi z reformo vzgoje in izobraževanja. Vse to pa so tudi stvari, katere smo mladi Vrhničani opredelili kot stalne naloge v programu dela OK ZSMS Vrhnika za naslednje obdobje.

Kongres je za nami. Na nekatera vprašanja je dal odgovor, vrsto problemov pa je le nakazal. Rešitev le-teh pa ni v rokah le mladinskih organizacij, ampak vseh subjektivnih sil oziroma celotne družbe.

A. M.

Delegati na 11. kongresu ZSMS so bili:

Bojan Ščukovt
Anton Pečar
Boris Skubic
Milena Škulj
Alenka Mele

Letalci dobili prvo letalo

Bliža se konec leta, zato je prav gotovo najprimernejši trenutek, da predstavimo občanom športno, modelarsko dejavnost in uspehe športnih pilotov, modelarjev oziroma vseh članov kluba letalcev Vrhnika.

Od ustanovitve pa vse do danes smo modelarji in letalci sodelovali na številnih tekmovanjih, od klubskih pa vse do republiških in državnih prvenstev. V ekipah vseh letalskih zvrsti smo častno in tudi z uspehi za naš dokaj mladi klub zastopali Klub letalcev Vrhnika. V teh letalskih zvrsteh je bilo veliko tekmovanj, od katerih smo se udeležili državnega prvenstva v jadralnem letenju v Subotici, kjer je tovariš Jože Keršič osvojil 20. mesto. Moramo pa povedati tudi to, da nismo gledali veliko na tekmovanja, temveč smo nekoliko truda vložili v šolanje novega mlajšega kadra. Udeležili smo se tekmovanj v Celju, Kranju in Novem mestu, kjer smo osvojili v razredu A-1 šesto, deseto in enajsto mesto (Smrtnik M., Oblak T., Trček R). Še posebej pa je treba omeniti uspehe v razredu F-1-A. Naša ekipa je bila najmlajša in je v zelo težki konkurenci, saj je bil med tekmovalci tudi letošnji svetovni prvak v tem razredu, osvojila deveto in petnajsto mesto. (Tomaž Oblak, Robi Trček).

Modelarji, ki večkrat glasno razmišljamo, kako poslej nadaljevati z delom, smo si edini. Prvi pogoj za dobro in uspešno narejene modele je prostor. Žal klub letalcev Vrhnika nisa svojega prostora, v katerem bi lahko svojim najboljšim članom in seveda tudi starješim modelarjem omogočili delo modelov ob kakršnem koli času. Seveda moramo tukaj pohvaliti osnovno šolo Ivan Cankar, ki omogoča vodenje modelarskega krožka za najosnovnejše v svojih prostorih. Čeprav deluje klub letalcev v težkih razmerah, pa se število članov — in seveda tudi dejavnost — vse bolj širi.

Osip generacije jadralnih pilotov, ki se je izšolala v teh letih, je izredno majhen, in kljub temu, da je napredovanje v prvih letih letalskega udejstvovanja najtežje, mladi piloti optimistično vztrajamo. In prav je tako! Posledica vztrajnosti so štirje izšolani piloti, ki so skupaj z ostalimi naleteli 168 ur in preleteli 2500 km. Čeprav je naš klub še v razvoju, so to dokaj spodbudni začetki. K temu, da bo veselje še večje, pa bo pripomoglo naše prvo letalo. To letalo, ki ima oznako V-1, je jadralni enosed, narejen v naši begunjski tovarni Elan.

Letošnjo zimo bo letalo prezimilo v najetih prostorih našega člana na Mirkah. Prav gotovo bo letalo pripomoglo k večjemu zanimanju za ta šport. Tudi tistih, ki doslej niso videli perspektive v našem klubu.

TOMAŽ ŽILAVEC

Letalo so spravili pri svojem članu na Mirkah

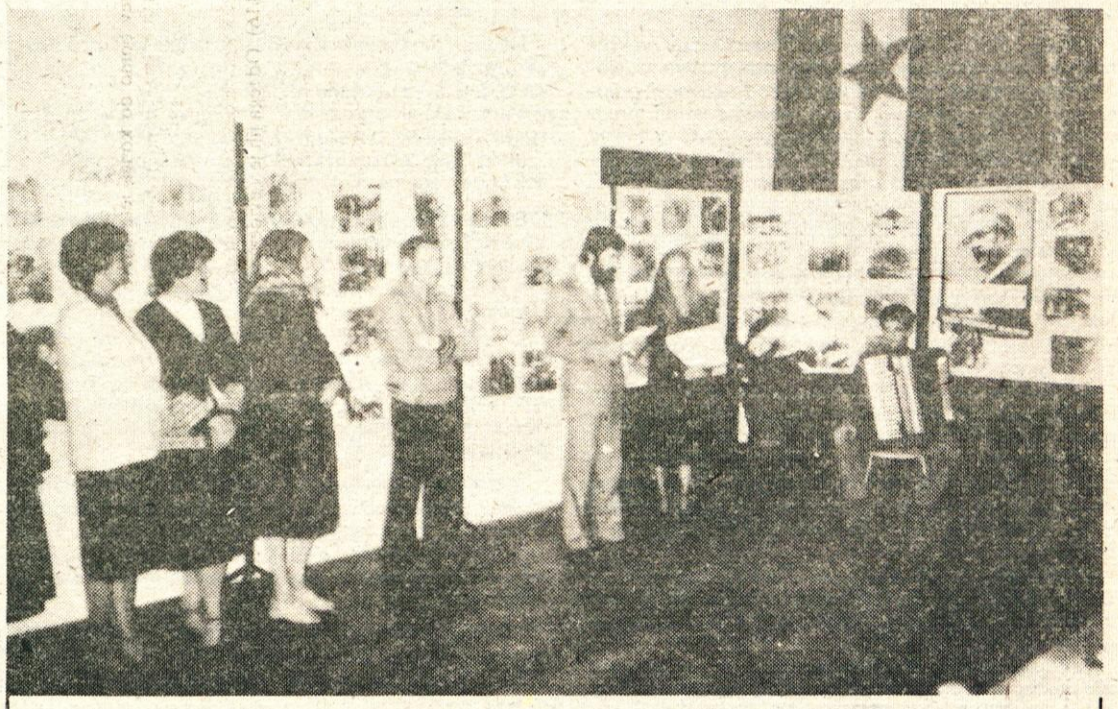

8. oktobra je bila v Domu JLA otvoritev razstave »Razvoj delavskega gibanja na Slovenskem«, ki jo je pripravil v počastitev X. kongresa ZSS Občinski sindikalni svet v sodelovanju z Miloradom Borčičem, ki je neutrudno zbiral dokumentacijo in fotografije po delovnih organizacijah, iz svojega obsežnega arhiva pa je izbral slike, s katerimi je dal poseben poudarek razvoju vrhniške občine in njenih delovnih organizacij.

Mlad človek, ki si je ogledal razstavo, si je s sliko osvežil spomin na šolske zgodovinske ure ter videl, kako je nastajala današnja podoba Vrhnike. Za starejše občane pa je razstava še posebej zanimiva, saj bi se marsikdo ob ogledu spomnil na svoje lastne žulje.

Pa čemu razlagati vsebino razstave, ki si jo je lahko ogledal vsak občan! Preprosto zato, ker je bilo le-teh malo. Izredno skromna pa je bila udeležba na otvoritvi razstave, čeprav je bilo natisnjenih in odposlanih okoli 500 vabil.

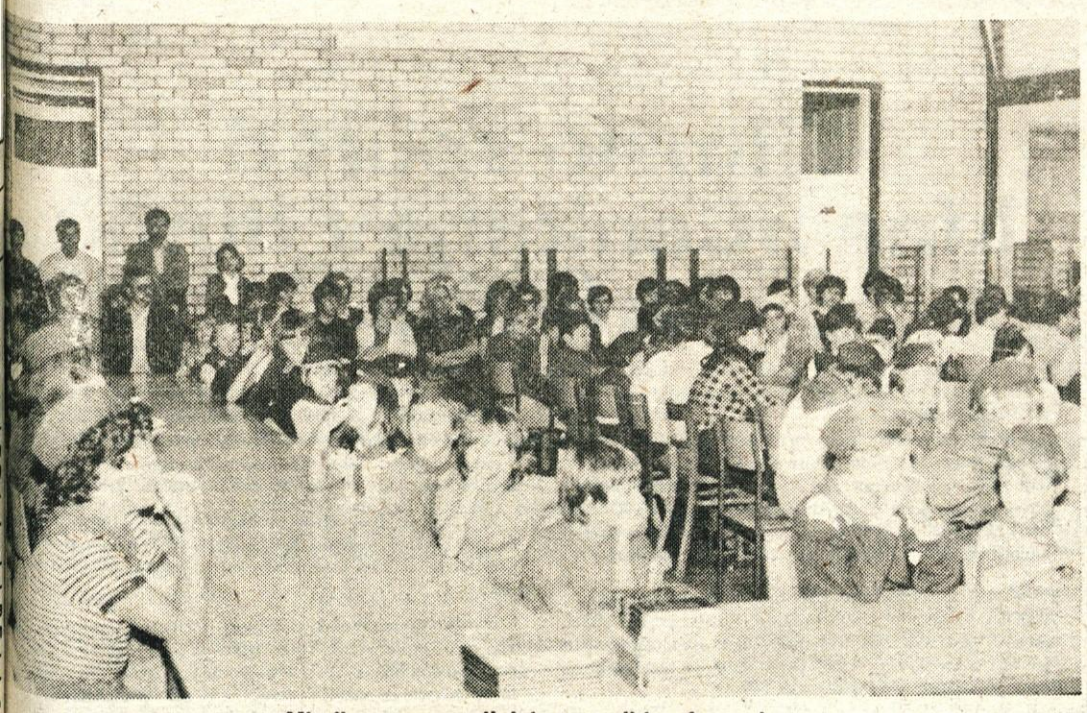

Mladi samoupravljalci na svoji konferenci.

Pionirska konferenca na osnovni šoli Ivan Cankar

Srda, 29. september, običajen dan. Za odrasle je. Kaj pa za nas? Kakor je za naše starše pomemben 1. maj, praznik dela, je za nas pionirski dan.

Učenci naše šole smo ga preživeli na vseh koncih in krajih Slovenije, tudi na Hrvaško smo pokukali.

Dan prej pa smo imeli pionirsko konferenco, na kateri smo počastili štirideseto obletnico ustanovitve PO. Udeležili smo se je predstavniki oddelčnih skupnosti, tovariši učitelji, starši, ki so člani sveta šole in sveta staršev. Po uvodu, kratkem zgodovinskem pregledu delovanja pionirske organizacije, nas je delovni predsednik seznanil z dnevnim redom. Poslušali smo izčrpno poročilo predsednika pionirske organizacije, predsednice šolskega kulturnega društva in pionirske hranilnice. O svojem delu pa so poročali tudi predstavniki posameznih krožkov.

Izvolili smo nov pionirski odbor, za predsednika pa smo izbrali Andreja Kocića.

Ker pa je pokroviteljstvo nad PO prevzela IUV, je bil zato njen predstavnik naš najpomembnejši gost. Pionirji smo mu za delovno organizacijo izročili darilo, delo našega likovnega krožka.

Zborovanje pa so s kulturnim programom popestrili naši mlajši vrstniki. Povedali so nam, kako bi oni gospodarili.

Ob zaključku pa je predsednik ZZB NOV podelil knjižne nagrade učencem, ki so se uspešno udeležili nagradnega natečaja z literarnimi in likovnimi prispevki na temo — Bilo je pred 40. leti.

S konference smo se razšli s sklepom, da bomo tudi v tem šolskem letu marljivo delali.

TANJA NOVINŠEK

Konferenco je vodila Valerija Kotnik, učenka 7. a razreda.

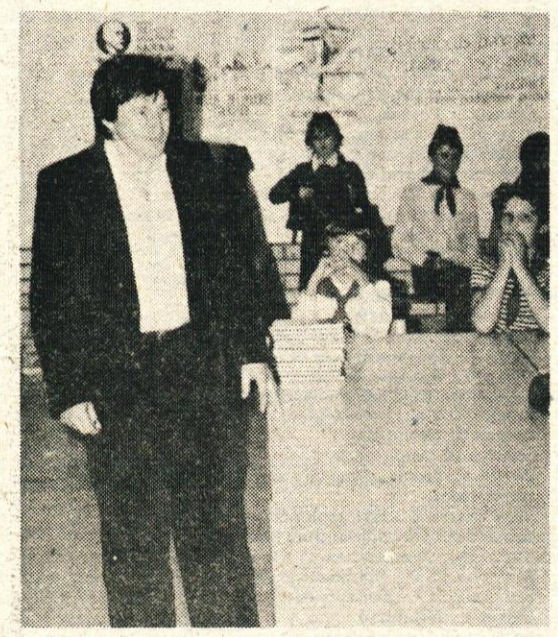

Veseli smo, da je pokroviteljstvo nad našim pionirskim odredom prevzela INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA. Na konferenci je spregovoril tudi predsednik DS TOZD USNJARNA, tovariš Miran Kržmanc, ki je našemu odredu podaril kvaliteten gramofon.

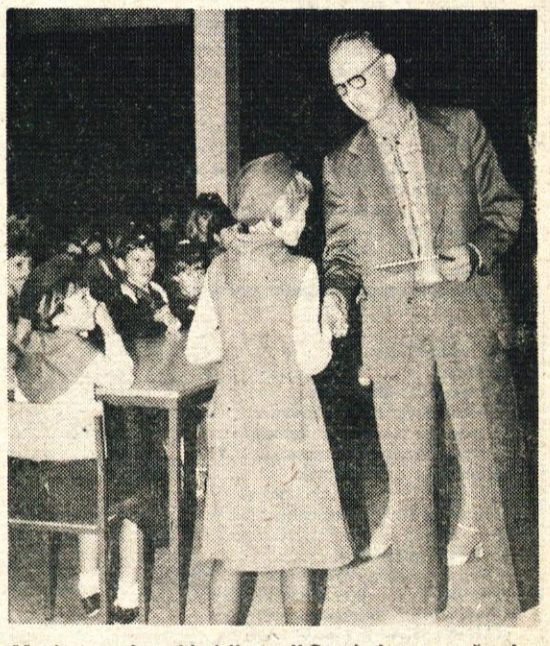

Med nagrajenci je bila tudi Sonja Logar, učenka 4. razreda. Za spis, na temo BILO JE PRED 40. LETI, je dobila knjižno nagrado. Izročil ji jo je tovariš France Fortuna, predsednik OO ZZB Vrhnika.

Kako razmišljati o kulturi

Razmišljanje o kulturi je danes potrebno kot že dolgo ne! Pojem kultura je silno širok in zajema politično pripadnost, odnose med ljudmi, aktivnosti, urejeno okolje in še bi lahko naštevali. Menim, da se vsega tega premalo zavedamo in ne ločimo priložnostno-razpoloženjskih dogodkov od tistih, ki imajo kulturno politično težo in so odraz pripadnosti neki skupnosti oziroma družbeni ureditvi in, ki govorijo o kulturni moči naroda.

Dejstvo je, da je bilo po vojni tudi takole: »... Fantje in dekleta, zapeti bo treba po srečanju, enkrat prej poskusite, saj bo šlo! Pol klobase in nekaj za grlo dobite...« Lepi časi, bo marsikdo rekel, toliko volje in želje, da bi skupaj nekaj naredili in koliko zagnanosti in pripravljenosti je bilo v vsakem posamezniku! Nedomno, vsem, mladim in starejšim, je bil skupen cilj — po vseh strahotah in krutostih vojnega kolesja obnoviti ruševine in zaživeti svobodno — neodvisno! Čas in razvoj družbenega sistema sta prinesla svoje, dobro in slabo, rezultate in pomanjkljivosti. Danes moramo oceniti, kaj smo dosegli ter kje in zakaj zastaja politična akcija in učinkovitost na področju kulture. Dejstvo je, da so družbenopolitične skupnosti in njihova politična akcija na področju kulture lahko uspešne tam, kjer so stališča in sklepi sprejetih dokumentov postali dejanja. Čeprav se sredstva za skupna vlaganja v kulturo ne bodo povečala, je vendarle potrebno posvetiti večjo družbeno skrb odločitvam, kako kulturno (v najširšem smislu) vzgajati predšolsko in šolsko mladino in vprašanjem, kako delovni ljudje preživljajo prosti čas in kaj jim nudimo. Saj imamo ZKO! Vendar zveze kulturnih organizacij nimamo zato, da dela namesto drugih! Njena temeljna dejavnost je vendar ustvarjanje družbenih in predvsem strokovnih osnov za razvijanje kulturnega ustvarjanja najširših delavskih množic, mladine in občanov sploh. In če pri tem družbenopolitične organizacije ne bodo pomagale, bo zveza kulturnih organizacij toliko težje uresničevala svojo družbeno in kulturno vlogo. Saj je dejavnost pomembna družbena kulturna sila, njena animacijska in organizacijska, v veliki meri tudi duhovna moč, pa neprecenljiva za rast družbeno kulturne zavesti ljudi.

In kako je v naši občini? Očiten premik potrjujejo uspela dogajanja, srečanja, predstavitve in tiste skupne akcije, ki so bile v osnovi široko zastavljene, kjer so se naloge porazdelile in odgovorno izpeljale od začetka do konca. Nasproti temu so: površen odnos do kulture in premajhna osveščenost, ki zožujeta pojem kulture samo na kulturno-umetniški dogodek, malomaren odnos posameznikov do družbene lastnine in dela na kulturnem področju, nerazvita samoupravna organiziranost v posameznih kulturnih skupinah in še kaj je tako očitno, da ne moremo in ne smemo mimo, ne da bi se odkrito in objektivno pogovorili o težavah in pomanjkljivostih, o medsebojnih odnosih, o skupnih družbenih ciljih — o delu. Delati več in bolje in pri tem ne pozabiti na kulturne medsebojne človeške odnose, ki so osnova za trdno organiziranost in uspešnost na vseh področjih.

M. R.

Ali smo bili aktivni?

V sredo, 20. 10. 1982 je bila v OŠ Ivan Cankar na Vrhniki letna skupščina šolskega kulturnega društva. Udeležili so se je razredni referenti za kulturno dejavnost, predstavniki šolskih kulturnih skupin, mentorji le-teh, predstavnik vodstva šole in predstavnica ZKO Vrhnika. Učenci so skupščino pripravili pod vodstvom Anice Žumove in Darje Japljeve. Potekala je tekoče, učenci so poročali o delu v preteklem šolskem letu in na osnovi izkušenj in akcij minulega leta načrtovali tudi program za letošnje šolsko leto. Predstavnica ZKO Vrhnika je pozdravila navzoče, pohvalila delo šolskega kulturnega društva in prizadevanja vodstva šole pri razvijanju aktivnosti na kulturnem področju ter poudarila pomembnost in odgovornost dela mentorjev, ki se ukvarjajo z vzgojo mladih na šoli, ki je zasnova vseh kasnejših interesnih dejavnosti.

Gotovo vas zanima, kaj so počeli učenci OŠ Ivan Cankar v preteklem šolskem letu na kulturnem področju. Preberite njihovo poročilo, takole so povedali:

»V šolskem kulturnem društvu so delali štirje pevski zbori, tri recitatorske in dve dramski skupini, lutkarska skupina iz celodnevne osnovne šole, folklora, trije likovni krožki in uredniški odbor šolskega glasila, ki je izdal tri številke ENAJSTE ŠOLE.

Recitatorji so nastopali na vseh šolskih proslavah, sodelovali na prireditvah v krajevni skupnosti, organizacijah združenega dela in na pobratenih šolah v Mariboru in Zagrebu.

Dramska skupina iz podaljšanega bivanje je pripravila pet nastopov v krajevnih skupnostih v novoletnem programu ob prihodu dedka Maraza. Pevski zbori so nastopali na šolskih prireditvah, na občinski reviji pevskih zborov, ob sprejemu štafete mladosti in kurirčkove torbice. Igralci in recitatorji razrednega pouka so za Dan žena obiskali žene v Elektronu in Drogi, v decembru in aprilu pa pripravili program za oskrbovance v Domu počitka.

Na vseh teh prireditvah je nastopila tudi folklorna skupina razrednega pouka, ki je v tem letu zaživela in želimo, da bi delo tako uspešno nadaljevala.

Na zaključnih prireditvah Cankarjeve bralne značke sta nas obiskala pistelja Neža Maurer in Vitan Mal.

Mali lutkarji iz celodnevne šole so uspešno gostovali na šoli Log-Dragomer in v otroškem vrtcu.

Sodelovali so na republiških literarnih in likovnih razpisih. Pri literarnih razpisih smo prejeli sedem posameznih in dve skupinski nagradi. Likovniki so dobili dve nagradi. Kar štiri nagrade za literarne naloge je prejela Darinka Koderman.

Skupaj z Zvezo kulturnih organizacij smo organizirali nedeljske mladinske filmske matineje in mesečne abonmajske lutkovne predstave, ki so jih obiskovali učenci razrednega pouka. Za kulturni praznik nam je Zveza kulturnih organizacij omogočila ogled gledališke in kulturne predstave.

V maju je bila na naši šoli 1. pionirska likovna kolonija, ki smo jo poimenovali po našem rojaku slikarju Jožefu Petkovšku. Pokrovitelj te kolonije je bila Industrija usnja Vrhnika. Udeležili so se je pionirji likovniki iz Loga, Gornjega in Dolenjega Logatca, Cerknice in pobratenega Gonarsa iz Italije.

Učenci razrednega pouka so pripravili program za partizanski miting na Stari Vrhniki ob zaključku pohoda pionirjev naše občine po poteh 15. divizije.

Osrednje prireditve za starše in občane v preteklem šolskem letu so bile: 23. decembra ob odrednem prazniku — srečanje z borci proslava za matere ob Dnevu žena in zaključna prireditev šolskega kulturnega društva v juniju. Želimo, da bi te prireditve postale na naši šoli tradicionalne.«

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA:

Aristoteles: Poetika
Berger A.: Srečko Kosovel
Bitenc J.: Naučimo se novo pesmico
Dolar J.: Spomin človeštva
Dvanajsti kongres ZKJ
Enciklopedija druge svetovne vojne 1939—1945
Gorišič T.: Rokomet — teorija in metodika
Heurgon J.: Življenje in navade Etruščanov
Jemenc Z.: Svetovalno delo pri vzgoji in izobraževanju odraslih
Kervina F.: Molža in mleko
Kržišnik Z.: Jože Ciuha
Mrmak I.: Planiranje izobraževanja v OZD
Nečak D.: Volitve na Koroškem po drugi svetovni vojni
Patten L.: Okostja bizonov
Petiška E.: Stare grške bajke
Poglavja iz marksizma
Pot slovenskega delavstva v delavsko enotnost
Predpisi o cestah
Rocco F.: Teorija in praksa raziskovanja marketinga
Strohsack B.: Žival in škoda
Tanko Z.: Vprašanja delitve dohodka in osebnih dohodkov
Temelji marksizma
Troyat H.: Katarina Velika
Udin boršt
Žebre Z.: Okomfu Anoči

LEPOSLOVJE:

Prevodi:

Arpino G.: Mlada nuna
Đalski K.Š.: Prihod Hrvatov
Habe H.: Izgubljena pomlad
Illés B.: Karpatska rapsodija I., II.
Innes H.: Atlantik divja
Vejga J.: Ura prežvekovalcev
Vestdijk S.: Otok ruma

V slovenskem jeziku:

Bajt D.: Ljudje, zvezde, svetovi, vesolja
Kavčič V.: Živalski krog
Švabić M.: Ljubavne povesti
Mermolja A.: Z zvezdami v žepu
Žerjal I.: Gladež
Košuta M.: Tri igre za glas

Mladinsko:

Bahdaj A.: Pozor, črna marela!
Ćopić B.: Doživljaji mačka Toša in druge pripovedi
Golar M.: Verženci
Hunter N.: Nove prigode profesorja Modrinjaka
Jurčič J.: Jurij Kozjak
Kovač P.: Zgodbe od A do Ž
Kurirček 1981.
Maršak S.: Vrabček, kje si obedoval?
Moris R.: Konjiček mojstra Packe
Suhodolčan L.: Mornar na kolesu
Šetinc F.: Ukradena mladost

V srbohrvatskem jeziku:

Canetti E.: Spašeni jezik
Highsmith P.: Sovin huk
Kishon E.: Kod kuće je najgore
Majdak Z.: Biba, okreni se prema zapadu
Odabrane naučnofantastične priče
Pavličić R.: Slobodni pad

V angleškem jeziku:

Austen J.: Emma
Barton T.: Dick Turpin
Blackmore R. D.: Lorna Doone
Brontë Ch.: Jane Eyre
Carroll L.: Alice in Vanderland
Chaucer G.: The Canterbury tales
Conrad J.: Lord Jim
Cooper J. F.: The last of the Mohicans
Defoe D.: Robinson Crusoe
Dickens C.: David Copperfield
Doyle A. C.: The return of Sherlock Holmes
Doyle A. C.: Three adventures of Sherlock Holmes
Dumas A.: The black tulip
Eliot G.: The mill on the Floss
Fables and fairy tales
Falkner J. M.: Monnfleet
Five famous fairy tales
Haggard R.: King Salomon's mines
Hugo V.: The hunnchback of Notre Dame
Irving W.: Rip van Winkle
Kästner E.: Emil and the detectives
London J.: Call of the wild
London J.: White fang
Melville H.: Moby Dick
Poe E. A.: Stories of mystery and imagination
Robin Hood
Shakespeare W.: Five great plays of Shakespeare
Shakespeare W.: Stories from Shakespeare
Shelley M.: Frankenstein
Stacpoole H. V.: The Blue lagoon
Stevenson R. L.: Treasure island
Stoker B.: Dracula
Swift J.: Gulliver's travels
Tales from the East
The golden tales
The Greek heros
The magic slippers and other stories
Turvey J.: More adventures of Robin Hood
Twain M.: The prince and the pauper
Wyss J.: The Swiss family Robinson

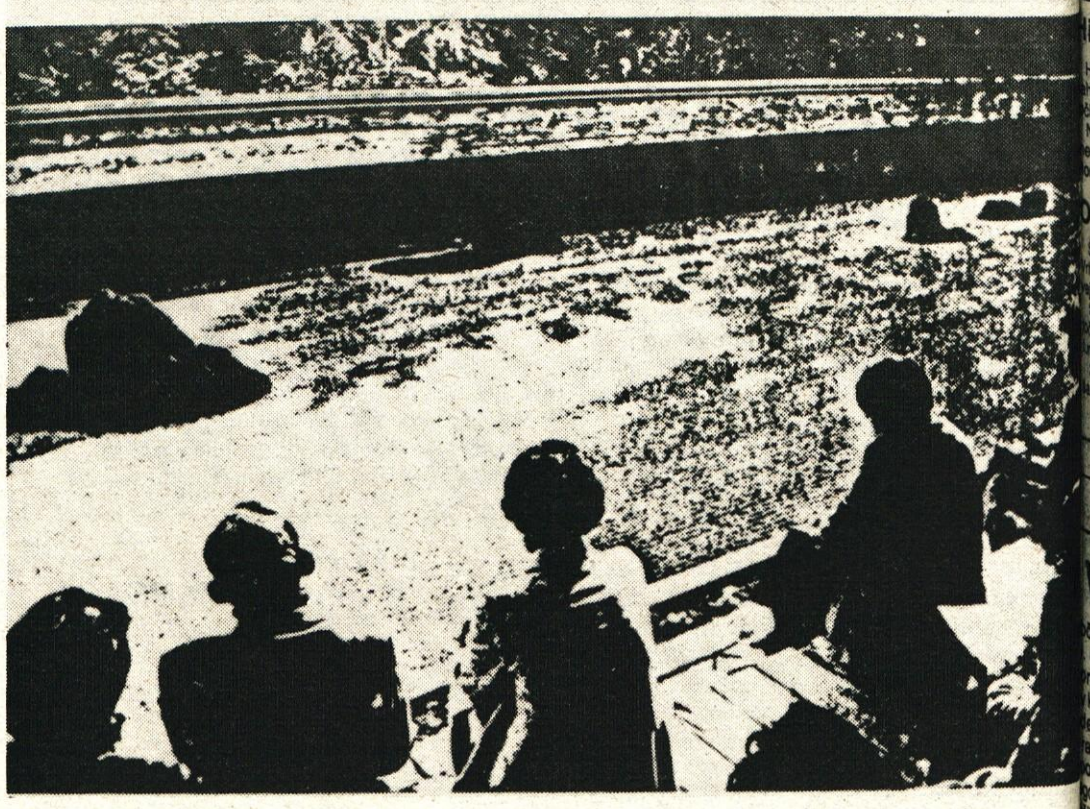

Y. Morita: »Tempelj«, sito 82

Predstavljamo slikarja Yasuhika Morita — razstavlja v salonu IUV

Grafični listi YASUHIKA MORITA združujejo v svoji ubrani preprostosti japonsko kulturno tradicijo z elementi vzhodnih grafičnih šol.

V svojih listih skuša opredeliti posamezne izseke iz vsakdanjega okolja, ki jih je preoblikoval človek, kot so arhitekturne stvaritve, peščeni parki in ambienti s pomočjo kanona, za katerega si je izbral človeško figuro, ki jo vedno vključuje v motiv. Dvosmernost odnosa podpira izbor zgolj dveh barv, od katerih je ena konkretna, optično težka z žametno teksturo, druga pa je abstraktna, vizuelno neopredeljena, lahkotno lesketajoča se metalna barva.

Uporaba kontrastne fotografije, zreducirane v vse ali nič, ki daje že sama po sebi močne grafične učinke, močno podpira prej omenjeni dualizem kontrasta barv.

Ploskoviti grafični rešitvi odgovarja serigrafija bolj kakor jedkanica, zaradi tega so tudi novejši grafični listi, izvedeni v situ, likovno čistejši in močnejši kakor tisti tehniki barvne jedkanice iz prejšnjega opusa.

Yasuhika Morita je rojen 1941. v Aichiju, kjer je tudi diplomiral na Aichi — University of Education (Pedagoška akademija) leta 1963, študijsko se je izpopolnjeval pri profesorju Arnoštu Paderliku v Pragi 1975 in pri profesorju Tadeushu Dominiku v Varšavi 1976. Sedaj je pedagog v Nagoji. Samostojno je razstavljal v Nagoji in Tokiu, pri nas pa se bo predstavil z desetimi grafičnimi listi (jedkanic iz leta 1981 in pet serigrafij iz leta 1982).

Otvoritev njegove razstave bo v sredo, 3. novembra 1982, ob 13.30 v Salonu IUV.

dr. CURK FRAN

RAZSTAVE v Salonu IUV:

Oktober: Yasuhika Morito
November: Rajko Čuber
December: Prodajna razstava vrhniških likovnikov

Filmski spored kina »Cankarjev dom« Vrhnika

2. 11., ob 19. — MINIFEST, kranjskega festivala športnih in turističnih filmov.

Na festivalu je bilo v uradnem programu prikazano več kot trideset filmov. V našem izboru bomo poskušali predstaviti najboljše, nagrajene ali sicer vredne filme. Najzanimivejši bodo prvonagrajeni SURFANJE NA JAVI, pa STADION o prvi »Olimpiadi« debilov in sicer duševno prizadetih, izvrsten alpinistični, kitajski film GORA HUASHAN in drugi.

4.—7. 11. — četrtek ob 20., sobota ob 20., nedelja ob 16. — PADEC ITALIJE — jugoslovanski. Režija: Lordan Zafranović. V gl. vl.: Daniel Olbrychski, Ena Begović. Film je prejel VELIKO ZLATO ARENO kot najboljši film lanskoletnega puljskega festivala.

Petek ob 20., nedelja ob 18.: GIMNAZIJKE — francoski. Režija: Diana Kurys. V gl. vl.: Eleanore Klarwein, Odile Michel. Zgodba o 13-letnem dekletu, prvih spoznanjih in razočaranjih, se odvija septembra 1963, na začetku šolskega leta. Zelo popularen film, predvsem pri mladih.

Sobota, 17., nedelja 20.: ŽENA NA POČITNICAH LJUBICA V MESTU — ital. erotična komedija. Režija: Sergio Martino. V gl. vl. Edwige Feuneche.

Nedelja ob 10.: SIN VIHARJA — avstralski. Režija: Henri Safran. V gl. vl.: Gren Rowe, Peter Cummins, David Gulpilil. Na filmskem festivalu Moskva 77 je v konkurenci mladinskih filmov prejel »Zlato medaljo«.

9. 11. ob 19. uri: STRAH IMA HITRE NOGE — francoski, komedija. Režija: Gerard Oury. V gl. vl.: Piere Richard, Victor Lanoux.

V nadaljevanju filmov cikla FILMSKEGA GLEDALIŠČA vam predstavljamo enega najboljših filmskih komedij s Pierrom Richardom v glavni vlogi. Film ima vse elemente burlesk, kakršne poznamo še iz časov nemega filma, le da je dogajanje postavljeno v sodobnost, v čas študentskih nemirov (1968. Izredno razgibano dogajanje naj bi obvladoval glavni junak, popolnoma nesposobni advokat, ki pa z elementi chaplinovske komike nazadnje le uspe...

11.—14. 11. — četrtek ob 20., sobota ob 17. uri, nedelja ob 20. uri: PASJI VOJAKI — amer. Režija: Karel Reisz. V gl. vl.: Nick Nolte, Tuesday Weld, Michael Moriarty. Drama, ki preide v triler. Dva povratnika iz Vietnama padeta v zanke prekupčevalcev z mamili...

Petek, ob 20., sobota ob 20., nedelja ob 18. — MESTNI KAVBOJ — amer. Režija: James Bridges. V gl. vl.: John Travolta, Debra Winger. John Travolta poskuša obuditi zanimanje po velikih uspehih BRILJANTINE in MRZLICE SOBOTNE NOČI.

Nedelja ob 10. in ob 16.: GOSTJE IZ GALAKSIJE — jugoslovanski. Režija: Dušan Vukotić. V gl. vl.: Žarko Potočnjak, Ljubiša Samardžić, Lucie Žulova, Ivana Andlova. Znanstveno-fantastični film o Targu in Uli. Otroka s planeta Gugador, ki se odpravita na pot v spremstvu vzgojiteljice Andre-robota z najmodernejšo vesoljsko ladjo.

16. 11. ob 19. uri — filmsko gledališče. BOŽANSKI DNEVI, ameriški. Režija: Terrence Malick. V gl. vl.: Richard Gere, Brooke Adams. Sam Shepard, Linda Manz. Čudovita poemam o ljubezenskem trikotniku, človeških razmerjih in tegobah, porojenih v slabih letinah in socialnih krivicah.

18. 11.—21. 11. — četrtek ob 20., sobota ob 17., nedelja ob 20. — FURIJA, ameriški. Režija: Brian de Palma. V gl. vl.: Kirk Douglas, John Cassavetes, Amy Irwing, Andrew Stevens.

Izvrstno posnet film, ki ga filmski distributer označuje kot »špijonski horor triler«. Hitchkockov učenec je zares posnel nadvse napet film, v rednem programu tega meseca najboljši film predvsem po obrtniški plati. Gre za nekakšno nadaljevanje filma Carry. Tudi tu ima otrok neke nadnaravne lastnosti, ki so lahko usodne...

Petek ob 20., nedelja ob 16. — MLADOST — NOROST, francoski. Režija: Bernard Revon. V gl. vl.: Bernard Brieux, Thomas Chabrol, Pascal Rocard, Brigite Čhamak.

Leto 1942. Internat ob koncu šolskega leta. Fantje so na življenjskih križiščih, stopajo na pot moškosti... PRIPOROČAMO!

Sobota ob 20., nedelja ob 18.: LJUBEZENSKI TRIKOTNIK, švedski. Režija: Theodor Kallifatides. V gl. vl.: Per Ragnar, Anna Godenius.

Matineja ob 10.: KJE STA TOM IN JERRY — program risank!

23. 11. ob 19. — filmsko gledališče: UBIJANJE PO NAROČILU, ameriški, komedija. Režija: Ted Kotcheff. V gl. vl.: George Segal, Jacqueline Bisset, Robert Morley, J. P. Cassel, Philippe Noiret. Žanra kriminalke in komedije sta tu zelo posrečeno združena. Čeprav izrazito razvedrilen film, z njim zaključujemo prvi ciklus filmov filmskega gledališča. Prihodnji bo v mesecu marcu.

25. 11. — 30. 11. — četrtek, 25. 11., ob 20., nedelja, 28. 11., ob 16., torek, 30. 11., ob 20.: TIGROV BES — hongkonški karate.

Petek, 26. 11., ob 20., sobota, 27. 11., ob 17., nedelja, 28. 11., ob 20.: DAMA V AVTOBUSU — brazilski. Režija: Neville D'Almeida. V gl. vl.: Sonia Braga, Nunu Leal Maria Brazilska Emanuela, ki v ničemer ne zaostaja za bolj slavnimi vzorniki.

Sobota, 27. 11., ob 20., ponedeljek, 29. 11., ob 17.: DESETI BRAT — slovenski. Režija: Vojko Duletič. V gl. vl.: Radko Polič, Bert Sotlar, Stevo Žigon, Boris Kralj, Jana Habjan. Po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča.

Nedelja, 28. 11., ob 18., ponedeljek, 29. 11., ob 20.: PLAZ, ameriški. Režija: Corry Allen. V gl. vl.: Rock Hudson, Mia Farrow, R. Forster.

Ob otvoritvi novega zimsko-športnega centra v ameriških gorah na zahodu se utrga plaz, ki ruši vse pred seboj. Tipičen »film katastrofe«.

Matineja, 28. 11., ob 10., torek, 30. 11., ob 17.: PEPELKA, ameriška risanka Walta Disneya.

MARJAN KOŠIR

AHOVSKE VESTI

itropotezni turnir

Hitropotezni turnir za mesec september je bil 5. 9. 1982. Sodelovalo je šest histov. Prvo mesto je osvojil Peter Kobal s 4,5 točke, drugi je bil B. Hadalin s 4 čkami, sledita Rom Aleš in Denis Arčon z 2 točkama.

Na hitropoteznem turnirju za mesec oktober je sodelovalo 8 šahistov. Prvo esto je osvojil Leon Gostiša s 6 točkami, pred Justinom in Kobalom s 5 in omom s 4 točkami.

bvestilo

Šahovsko društvo Vrhnika organizira od 5. novembra 1982 dalje prvenstvo ŠD hnika za 1982. leto. Vse ljubitelje šahovske igre pozivajo, da se vabilu odzo-ejo in sodelujejo na prvenstvu.

ŠD Vrhnika vsako prvo nedeljo v mesecu organizira hitropotezni turnir, ki se čkuje za hitropotezno prvenstvo ŠD Vrhnika. Ljubitelje šaha pozivajo, da se rnirja udeležijo.

21. novembra 1982 ŠD Vrhnika organizira 6. posamezni hitropotezni turnir v hu v čast Dneva republike — 29. novembra.

M. STANKOVIĆ

NA KROSU, KI GA ORGANIZIRA DELO

V Titovem Velenju deveti

činska atletska reprezentanca je zasedla deveto mesto na krosu lista Kros je bil v Titovem Velenju.

rda bi bila lahko uvrstitev še boljša, če bi imeli Vrhničani predstavnico kategoriji starejših mladink. Kljub temu moramo biti zadovoljni z doseže-devetim mestom, saj smo premagali nekaj občin, v katerih je atletika dosti razvita kot pri nas.

omnimo se torej rezultatov posameznikov iz naše občine. Kovačeva je v goriji starejših pionirk osvojila tretje mesto, Branka Rihar pa v kategoriji ših mladink četrto. Najbolj prijetno presenečenje pa nam je pripravila An-Tortič, ki je v kategoriji veterank zasedla prvo mesto. Njen uspeh je še ker je premagala vrsto zelo znanih tekmovalk.

Jesenski kros v Borovnici

KO vrhniške občine in ŠŠD v Borovnici sta organizirala jesenski kros za vse orije tekmovalcev. V zares slabem vremenu je nastopilo 188 tekmovalk in ovalcev v 18 kategorijah. Tudi tokrat, kot je že običaj na takih tekmovanjih, so mlajši najštevilnejši. Kljub slabemu vremenu so se borili za barve svoje šole.

seneča dejstvo, da je bilo tekmovalcev starejših kategorij malo. Atletski delavci so su izbrali tudi občinsko reprezentanco za kros lista Delo, ki je bil kasneje v Titovem nju.

zultati — ponirke — 3. in 4. razred: 1. Brglez, 2. Svete, 3. Ivanušec 4. T. Svete, 5. itd.

nirji 3. in 4. razred: 1. Vodeb, 2. Gabrovšek, 3. Debevc, 4. Šurper, 5. Oven ,itd.
jšei pionirke (1970): 1. Možina, 2. Tomažič, 3. Štrumelj, 4. Debevc, 5. Pelko, itd.
jši pionirji (1970): 1. Krvina, 2. Japelj, 3. Bizjak, 4. D. Sagrković, 5. Brenčič, itd.
pionirke (1969): 1. Čamernik, 2. Žitko, 3. N. Kunstelj, 4. Mihevc, 5. Trček, itd.
pionirji (1969): 1. Benedetič, 2. Caserman, 3. Petkovšek, 4. Smole, 5. Gabrovšek,

pionirke (1968): 1. Rožnik, 2. Bizjak, 3. Mesec, 4. Burjak, 5. Šulek, itd.
pionirji (1968): 1. Osretkar, 2. Novak, 3. Caserman, 4. Podgornik, 5. Zakrajšek itd.
pionirke (1967): 1. Kovač
pionirji (1967): 1. Petkovšek
mladinke: 1. Rihar
mladinci: 1. Kozic
mladinci: 1. Stanovnik
ice: 1. Brenčič
eranke: 1. Tortič, 2. Šalamun, 3. Pečar
ni: 1. Cvirn
erani — A: 1. B. Grom
erani — B: 1. Gabrovšek, 2. Šalamun.

M. ARSIĆ

TRETJI TEK OKOLI ULOVKE

Presežen rekord števila udeležencev

ako drugo nedeljo v oktobru je Ulovka center ljubiteljev teka v nara-deleženci pridejo z Notranjske in seveda tudi iz drugih delov Slove-ki gravitirajo k Notranjski. Zbirajo se ljubitelji rekreacije in kraljice ta, ki jim tek pomeni nekaj več od športa.

ovka je že postala tradicionalna in si je pridobila mesto med podobnimi festacijami. Prizadevni športni delavci ŠD Partizan so že tretjič organizi-ek okoli Ulovke.

kroj je treba povedati, da se je teka udeležilo rekordno število tekmovalcev ub meglenemu dnevu in malo bolj svežem vremenu. Nastopilo je 297 ovalcev in tekmovalk z Vrhnike, iz Logatca, Borovnice, Ljubljane, No-mesta, Horjula, Žirov, Postojne, Kranja, Ajdovščine, Crnuč, Medvod in katerih manjših krajev.

tekmovalcev je nastopilo na tradicionalnem 7-kilometrskem pohodu Ulovke.

žko je našteti vse organizatorje tako množične prireditve. Najbolj pra-je, če čestitamo obojim: organizatorjem za izredno organizacijo in tek-alcem za borbenost in športni užitek.

zultati: mlajše pionirke: 1. Čelan (Postojna), 2. Tomažič (ŠŠD Kurir), 3. ik (Postojna)... 13. Korlat (ŠŠD Kurir), 20. Kenk (ŠŠD Kurir), 21. Suha-k (ŠŠD Kurir), 25. Mesec, 26. N. Kunstelj, 27. I. Kunstelj, 28. Šalamun, 29. na (vse ŠŠD Kurir).

t teka okoli Ulovke

ejši pionirji: 1. Nikolić, 2. Vrzel, 3. Zavnik (vsi Postojna)... 6. Smole (Bo-ca), 15. R. Sagrković (ŠŠD Kurir), 18. Japelj, 19. Caserman, 20. Krvina ŠD Kurir), 23. Mesec (Kurir), 30. D. Sagrković (Kurir), 32. Bobnar (Kurir), Weixler (I. Cankar), 40. Pečar (Kurir).

arejše pionirke: 1. Kovač, 2. Japelj (obe SŠD Kurir), 3. Novak (Postojna), ožnik (Dragomer), 5. Mesec (Kurir)... 8. Nagode, 10. Zupančič (obe).

arejši pionirji: 1. Žiberna (Postojna), 2. Petkovšek (ŠŠD Kurir), 3. Česnik ojna),... 8. Osretkar, 9. Caserman, 10. Podgornik (vsi Kurir), 16. Novak omer).

adinci: 1. Mesarič (DMB Poljčane), 2. Dodič (SK Logatec), 3. Trampuž nika),... 10. Krvina, 14. Japelj, 15. Slabe, 18. Osredkar, 19. Caserman rhnika), 20. Novak (Dragomer), 21. Podgornik (Vrhnika), 22. B. Caser-23. Petkovšek, 24. D. Sagrković, 25. R. Sagrković (vsi Vrhnika).

ni do 30. leta: 1. Okoliš (Loška dolina), 2. Čufar (Dobravlje), 3. Tomalin ka),... 9. Keršmanc (Dren), 14. F. Susman (Vrhnika), 15. Cvern (Borov-17. Zemljič (Borovnica), 22. Stupica (Vrhnika).

ni 30 do 40 let: 1. Mlinar (TVD Partizan Vič), 2. Merlak (Hotedrščica), 3. ak (AK Olimpija),... 9. Turk (Fenolit), 13. M. Grom (Vrhnika), 17. B. Grom

Irena Dolenc, ki je že drugič premagala vse tekmice in je dosegla med tekmovalkami tudi najboljši čas

(Vrhnika), 20. Kenk (Vrhnika), 26. Srše (Dragomer), 29. Justin (Vrhnikar.

Veterani 40 do 50 let: 1. Bartol (OŠ TTT), 2. Horvat (Klinični center), 3. Kušar (ŠD Podutik),... 6. Gabrovšek (Vrhnika), 21. Medic (Vrhnika),

Veterani nad 50 let: 1. Šalamun (Vrhnika), 2. Jerina (ŠK Logatec).

Kategorizirani tekmovalci: 1. Ivančič (AK Postojna), 2. Lazar (AK Domžale, 3. Kreft (AK Olimpija), itd.

Tekmovalke do 25 let: 1. Kocjan (SK Brdo), 2. Kovač (Partizan Dol), 3. Čerin (Klinični center),... 5. Brenčič (Borovnica), 6. Japelj (Vrhnika), 8. Hosta (Velika Ligojna), 12. Rihar (Vrhnika), itd.

Tekmovalke od 25 do 35 let: 1. Dolenc (Poljane), 2. Hočevar (RPD Dolga ot), 3. Brenčič (Hotedrščica), itd.

Tekmovalke nad 35 let: 1. Klemen (Strahovica), 2. Rojc, 3. Udovič (obe RPD Dolga pot).

M. ARSIĆ

OBČINSKA NOGOMETNA LIGA

Dragomer dosegel največ možnih točk

Nogometaši občinske nogometne lige so začeli z zaključnimi tekmovanji jesenskega dela. Po odigranih osmih kolih je že marsikaj jasno. Če pogledamo tabelo, je več kot jasno — če ne pride do posebnega presenečenja — da bo moštvo Dragomera prezimilo na čelu lestvice. To moštvo je tudi zelo učinkovito (nekaj manj kot šest golov na tekmo!) in ima zanesljivo obrambo.

Novinca v ligi, Dren in Liko (Borovnica), sta prijetni presenečenji. Moštvi sta se uvrstili v prvi del tabele z več kot polovico možnih točk.

Neugodno presenečenje so nogometaši Stare Vrhnike. Moštvo, ki se je lansko leto borilo za prvo mesto, je tokrat osvojilo samo tri točke, pri tem pa je prejelo kar 14 golov več, kot jih je dalo. Moštvo je samo enkrat zmagalo.

V 8. kolu sta igrala derbi Dren in Dragomer. V prijateljski tekmi so bili boljši nogometaši Dragomerja, ki so tako samo potrdili, da so najboljše moštvo v ligi.

Rezultati: 8. kolo: Liko (Verd) — Borovnica 3:3 (0:2), Liko (Borovnica) — Usnjar 0:1 (0:1), Dren — Dragomer 0:2 (0:1), Log — Fenolit 2:2 (0:0), IU Vrhnika — Podlipa preloženo.

TABELA:

1. Dragomer	7	7	0	0	41:3	14
2. Usnjar	7	4	2	1	24:21	10
3. Liko (Borovnica)	7	4	1	2	17:15	9
4. Dren	7	3	2	2	19:12	8
5. Borovnica	7	3	2	2	23:20	8
6. Dren	8	3	2	3	17:28	8
7. IU Vrhnika	6	2	2	2	21:17	6
8. LIKO (Verd)	8	1	3	4	17:24	5
9. Podlipa	7	2	0	5	21:32	4
10. Log	7	0	3	4	17:31	3
11. St. Vrhnika	7	1	1	5	16:30	3

M. ARSIĆ

TEKMOVANJA ZA POKAL MARŠALA TITA NA VRHNIKI, V LOGATCU IN NA RAKEKU

Sama presenečenja

Četrtfinalna srečanja v tekmovanju za pokal maršala Tita so bila polna presenečenj. Najprej je bil v Dragomeru rezultat med moštvoma domačinom in igralcev z Rakeka odločen tri minute pred koncem tekme, zmagali so gostje 1:0. Rezultat preseneča, ker je Dragomer vodeča ekipa vrhniške lige, ker ima kvalitetnejše igralce in ker je igrala na domačem terenu. Samozavest se je kruto maščevala.

S posebnim zanimanjem smo pričakovali srečanje med Usnjarjem in moštvom vrhniškega garnizona. Pričakovali smo zmago vojakov, posebno še zato, ker so v moštvu nastopili isti igralci, ki so s tako lahkoto premagali Usnjarja v pripravljalnem obdobju.

Vendar je Usnjar presenetil z igro, ki je navdušila maloštevilno občinstvo. Popolnoma sta bila onemogočena Paprica in Vujadinović, na sredini so prevladovali Mijatović, Čuden in B. Grbec. V konici napada so si nogometaši ustvarili tri priložnosti, ki so jih tudi realizirali. Rezultat 3:0 je realen prikaz moči na igrišču.

Izgleda pa, da bo imelo srečanje še tretji polčas. Vodstvo moštva vojakov je vložilo pritožbo na nastop Beširevića in Nujića. Po drugi strani pa imajo igralci Usnjarja svoje protiargumente in pripombe na nastop nekaterih nogometašev v moštvu vojakov.

Spor bo rešila tekmovalna komisija ONZ Vrhnika.

Rezultati: — četrtfinale: Dragomer — Rakek :01 (0:0), Usnjar — Garnizon Vrhnika 3:1 (2:0), Liko (Verd) — Borovnica 1:2 (1:1), Dren naprej brez igre.

M. A.

Nov uspeh ŠD Dren

Nogometna sekcija športnega društva DREN se je uvrstila v finale pokala Maršala Tita na notranjskem področju. Nedvomno je to presenečenje za marsikatero ekipo. Požrtvovalnost in borbenost je odlika naše mlade ekipe, ki jo sedaj uspešno vodi Vine Kucler. Nogometna sekcija šteje 25 registriranih igralcev, med njimi je večina mlajših od 23 let. Zato čaka to moštvo še lepa bodočnost.

»Za Pokal se je naše moštvo borilo pošteno in borbeno. Verjetno v finalu ne bomo uspeli, saj je moštvo V. P. sestavljeno iz samih prvoligaških in drugoligaških igralcev. Najbolj pa obsojamo nepoštenost in manipuliranje nekaterih ekip, da se potem rešujejo problemi za zeleno mizo,« ugotavlja o uspehu igralcev Drena, njihov predsednik. Tudi tesna povezava športnega društva s KK SZDL, ki jih spodbuja, da s svojim delom prispevajo k boljši ureditvi krajevne skupnosti nasploh in ne samo na športnem polju, je odraz njihovih uspehov. Zato tudi toliko večje upanje športnikov, da bo kmalu urejen športni park in postavljena slačilnica. Sedaj utrjujejo nasip. Nabavili so že del gradbenega materiala. Svojo dejavnost želijo še bolj razmahniti, zato vabijo vse krajane Drenovega griča in Lesnega brda, da se udeležijo izrednega občnega zbora ŠD DREN, ki bo v prostorih gasilskega doma na Drenovem griču. O datumu in času bodo obveščeni s plakati. Govorili bodo predvsem o načrtih in delu ŠD DREN.

G. M.

AVTOMEHANIKA
Jože Turšič
Verd, Jagrova 2 (v Janezovi vasi)

AVTOMOBILISTI!

Obveščamo vas, da v naši delavnici opravljamo vsa mehanična dela na Wolksvagnovih vozilih.

Bliža se tudi zima in morda je treba vašemu avtomobilu zamenjati gume. Montažo in centiranje opravimo strokovno in takoj za vsa osebna vozila.

Usluge so vam na voljo!

Usnjar — Garnizon Vrhnika 0:3

Na pritožbo nogometašev vrhniškega garnizona je zasedala tekmovalna komisija pri ONZ Vrhnika in registrirala srečanje Usnjar-Garnizon Vrhnika z rezultatom 3:0 za vojake.

Obrazložitev je, da Beširević in Nujić nista imela pravice igrati za selekcijo Usnjarja, zato se rezultat registrira s 3:0 b. b. za vojake.

V polfinalnih srečanjih se bodo torej sestala moštva Dren-Borovnica in Rakek-Garnizon Vrhnika.

DO »IKO« LJUBLJANA n. sol. o.
TOZD »IPKO Podpeč« n. sol. o.
61352 Preserje, Kamnik pod Krimom 142

vabi k sodelovanju

— dipl. strojne inženirje,
— strojne inženirje,
— strojne tehnike

za opravljanje del in nalog v razvojno-konstrukcijskem oddelku. Kandidati so lahko začetniki — pripravniki;

— tehničnega risarja-ke

Pogoj: opravljen tečaj za tehničnega risarja ali 2 leti TŠSS;

— KV strugarja

za opravljanje del in nalog v neposredni proizvodnji kmetijske opreme. Zaželene delovne izkušnje;

— KV mizarje,
— KV pleskarje,
— KV avtoličarje

za opravljanje del in nalog v neposredni proizvodnji poliestra. Zaželene delovne izkušnje.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Osebni dohodki po pravilniku. Stanovanj nimamo. Kandidati naj svoje prošnje z dokazili o izobrazbi pošljejo na naslov: IMP, DO IKO, TOZD »IPKO Podpeč« Kamnik pod Krimom 142, 61352 Preserje in naj se osebno zglasijo na pogovor. Razpis velja do zasedbe del in nalog.

»OPTIK«
JELOVČAN BRANKA
Stara cesta 5
VRHNIKA

Cenjene stranke obveščam, da bo lokal od 1. 11. 1982 do 1. 2. 1983 odprt v: ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure.
V soboto zaprto. Se priporočam!

POPRAVEK

V RAZPISU za oddajo stavbenih zemljišč za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo nam jo je zagodel tiskarski škrat.

V VII. točki se drugi odstavek pravilno glasi: Stroški, ki jih je vplačal upravljalcu, se **vračunajo** pri ponovni oddaji zemljišča, morebitno ugotovljeno dejansko višino teh stroškov pa upravljalec vrne ponudniku.

Torej, pravilno je vračunajo in ne vračajo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in brata

Franca Moleka
brusača v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in nesebično pomoč ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala dr. Petrovčiču za skrb in pomoč med dolgo boleznijo, ZK, ZB, DU, govornikoma za poslovilne besede in godbi iz Logatca. Posebna zahvala Dušanu Vuleti, Rotovim, Debevčevim, Kirnovim, Majdi Peršin, Karlu Nikolarčiču in sosedom za vence.

Žalujoči: žena Julka, sestra Marija in brat Lovro.

Breg pri Borovnici, 9. 10 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

Marije Novak
roj. Rus

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izkazali ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje in jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebna hvala KO ZB Log in Matiji Lenaršiču za besede slovesa.

Otroci: Nada, Anica, Mici, Andrej in Stane z družinami.

Log,. Vrhnika, Koper, Ljubljana

Kultura tudi dejavnik stabilizacijskih prizadevanj

V predkongresnem in kongresnem času je postal tudi kulturni utrip po vsej Sloveniji močnejši. Na Vrhniki so na primer odprli razstavo fotografij Milorada Borčića »Delavsko gibanje na Vrhniki«, v ljubljanskih občinah so odprli več razstav likovnih del in inovacij, v Radovljici je bilo srečanje folklornih skupin, v Zagorju so imeli predkongresno okrogło mizo in razstavo, v Litiji so pripravili za ves teden kulturnih prireditev, itd. Povsod so po ulicah, izložbah in mestih panoji in kongresni plakati s svojimi sporočili. V izložbah je moč videti kongresna gradiva in literaturo sindikatov. Predkongresno obdobje je odmevalo tudi po šolah.

Na večer prvega dne kongresa je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani otvoritev razstave »Slovensko strokovno-sindikalno časopisje od konca 19. stoletja«. Naj tu omenim tudi proslavitev 40-letnice ustanovitve Glavnega odbora Delavske enotnosti in začetka izhajanja njegovega glasila.

Kot je bila navada že na prejšnjih kongresih, je bil tudi tokratni povezan s kulturnim programom. Izpolnila sta ga: Delavska godba iz Trbovelj in pevski zbor »Vres« iz Prevalj. Recital umetniške besede in politične misli sta izvedla Milena Grm in Vladimir Jurca, kot tretji član pa je nastopil član KUD iz Radovljice Matjaž Konda. V Sloveniji imamo toliko kvalitetnih kulturnih amaterskih ansamblov, da jih za kongres ni težko zagotoviti.

In kaj je bilo med drugim o kulturi povedanega na kongresu?

Enakopraven dejavnik stabilizacijskih prizadevanj je tudi kulturno življenje delavcev.

Vpliva kulture na stabilizacijo ne smemo gledati samo v njeni neposredni obliki, ampak v posrednem vplivu na človeka in družbo. Posebej je to pomembno za družbeno samoupravo, kjer je njen razvoj odvisen od posameznikov — članov te družbe. Zato moramo sindikati svoje delo vsebinsko razširiti na področje kulture dela in vseh njenih razsežnosti, ki zajemajo medčloveške odnose, odnos do družbenih sredstev in proizvodov ter lastnega okolja.

Ugotavljamo, da smo dosegli premik pri organiziranju različnih oblik kulturne dejavnosti, premalo pa smo še naredili za spodbujanje ljubiteljske ustvarjalnosti. Vsako delo ima svojo tradicijo, vendar nanj vsak oblikovalec prenaša bolj ali manj tudi del svoje osebne ustvarjalne sposobnosti, možnost za neposredno vplivanje na kulturno-estetsko podobo izdelka pa je človeku velikokrat odtujena. Običajno je prepuščena tehnološkim in oblikovalskim skupinam, ki pa včasih premalo upoštevajo kulturo naroda.

Delovne organizacije, ki se ukvarjajo s kulturo, bodisi profesionalne ali pa organizatorje kulture v delovnih organizacijah, smo prepustili samim sebi. Programi razvoja kulture v delovnih organizacijah so še vedno na stranskem tiru.

Z. T.

Mladi na Stari Vrhnik so se zopet organizira

Pred leti je bilo življenje mladih dokaj pestro. Organizirali so disko večere, pripravljali proslave, imeli so svojo kulturno sekcijo kaj bi se našlo. Zbirali so se v »lopi« in življenje je teklo. Žal pa je javnost po nekaj mesecih zamrla. V zadnjem letu so se zbirali neo zirano (bili so brez vodstva). Pomembno pa je, da so se zbirali in varjali. Njihova aktivnost ni zamrla le na športnem področju.

No, za mlade v KS Stara Vrhnika prihajajo boljši časi. Pred nedavnim zbrali, izvolili novo vodstvo, predstavniki KS in SZDL Stara Vrhnika pa ljubili pomoč. Mladi so uvideli, da so del KS in da se morajo vključiti v ak jih vodi KS, saj bo tako tudi njihova dejavnost laže zaživela.

PODELJENE SO NAGRADE PIONIRJEM ZA NAJBOLJŠO NALOGO NA TEMO »BILO JE PRED 40. LETI« PRVO NAGRADO JE PREJELA DARINKA KODERMAN, UČENKA 8. b IZ OSNOVNE ŠOLE IVAN CANKAR

Bilo je pred štiridesetimi leti

40 let nazaj... Kako odmaknjen je že ta čas. Tam nekje daleč

40 let ... Kako dolga doba. Koliko ljudi se je rodilo v tem čas Mnogo...

Koliko jih je potem šele umrlo? Še več. Tisočkrat, milijonkrat prev Še posebej Jugoslovanov.

40 let nazaj... Kako daleč je že ta čas! Tako daleč, da bi se ga da pozabiti. Nihče ne bi več vedel zanj, če bi bil to čisto navaden čas. Ta pa ga pomnimo vsi, tudi tisti, ki ga nismo doživeli. Ker je bil to pome ben, legendaren čas.

Bilo je pred štiridesetimi leti, ko so sovražniki prišli v vas. Še pes se stisnil v kot pred temi zvermi. Tudi njemu ni bilo prizanešeno. Hlast ognjeni zublji so zajeli vas in nemo klicali v nebo. Ostala je prazna tiha, a se je slišal njen glas povsod: »To so zveri! Hudiči!« Saj ni važn katera je bila ta vas. Bilo jih je na stotine preveč!

Bilo je pred štiridesetimi leti, ko so ubili očeta številne družine... K ve, kje danes leži! Saj ni važno, kako mu je bilo ime. Takšnih očetov bilo na tisoče preveč.

Bilo je pred štiridesetimi letiš ko so tisoči umirali v taboriščih. Vro na, mraz, lakota, bolezen, bolečine, uši... kaj vse jih je še uničeva Bili so tisoči zatiranih, tisoči preziranih, tisoči združenih. Saj ni važn kako so se imenovali vsi ti, ali so bili Slovenci ali Makedonci, Dalm tinci ali Srbi, Črnogorci ali Poljaki. Teh tisočev je bilo na stotisoče p več.

Bilo je pred štiridesetimi leti, ko je bila v Vidmarjevi hiši v Ljublj ustanovljena OF. Takrat, ko so mladi in stari, dekleta in fantje, otroc zreli možje odhajali v partizane, da bi se uprli vsem krivicam in groz tam. Saj ni važno, kako so se imenovali vsi ti. Bilo jih je dovolj. Saj nosili v sebi domovino.

Bilo je pred štiridesetimi leti, ko so se pionirčki združili v svojo organizacijo. krat, ko so preganjali strah iz duše, da so lahko na zid napisali okorne, a sv črke in da so lahko po Ljubljanici spustili čolničke v treh barvah. Takrat, ko so tresli, ko so zapokale puške za vasjo in takrat, ko so zaverovano poslušali sede partizanov v izbi. Takrat, ko so kurirčki dajali svoja življenja. Saj ni važno so bili to Buhe ali Janezi Mraki. Bili so cvet domovine, ki je ni zapustil v kritičn trenutku, ampak je še lepše zacvetel.

Ni važno, katera je bila požgana vas, a nas Vrhničane zaboli, ko slišimo za gojno, od katere ni med vojno ostala cela niti hiša. Ni važno, kako je bilo ime temu očetu, a nas strese ob misli na svoje rojake. Ni važno, kdo so bili tisoči tr čih po taboriščih, a bolečina v nas se stopnjuje, ko pomislimo na vse Vrhnič ki so bili med njimi... Da, Vrhnika, dala si mnogo junakov, dala si mnogo žrtev

»Toda to je bilo že pred štiridesetimi leti«, bi rekel kdo. Res je, a današnje generacije potrebujejo ta čas. Današnje generacije spoštujejo ta čas.

KRAJANI KS BOROVNICE

Potrošniški svet vabi k sodelovanju

Obveščamo vas, da smo postavili posebni nabiralnik na stavbi KS Borovnica z napisom SP (Svet potrošnikov).

Namen nabiralnika je zbiranje naših pripomb, predlogov, pritožb, mnenj oziroma raznoraznih informacij v zvezi z uspešnim delovanjem sveta potrošnikov.

Področja dejavnosti SP so zelo razširjena, različna in obsežna. Na področju materialne proizvodnje smo zlasti zainteresirani za redno preskrbo z energijo, za urejen promet in zveze, za delovanje komunalnih služb, za preskrbo z živili in drugimi predmeti, za njihovo dnevno zagotovljenost v zadostnih količinah, za kakovost in izbiro, za oblikovanje cen in njihovo kontrolo. Je še vrsta drugih dejavnosti, kjer nastopate vi, občani, delovni ljudje kot potrošniki, udeleženci, uporabniki, naročniki, stranke ipd. Mislimo na družbeno dejavnost: na področju otroškega varstva, izobraževanja, zdravstva, kulture in telesne kulture. Na področju storitev, vzdrževanje in servisnega dela, dajanja informacij, dostave pošte, storitev v banki itd.

Za nadaljnjo in učinkovito delovanje sveta potrošnikov v naši KS moramo dobro poznati stanje glede potreb in interesov občanov — potrošnikov ter danih možnosti in pogojev za zadovoljevanje vseh teh potreb in želja.

Glede na to široko področje dejavnosti želi biti svet potrošnikov v stalnem in rednem stiku z vami, z zbiranjem vaših mnenj, pripomb, predlogov, pritožb.

Vabimo vas k aktivnemu sodelovanju.

Svet potrošnikov KS Borovnica

Prostovoljno delo radioamaterjev

V soboto, 10. julija, se je zbralo 20 najaktivnejših članov radiokluba »Ivan Cankar«, da bi začeli izkopavati 180-metrsko traso za energetski kabel od Dobovičnikove ulice do nove klubske lokacije na Trojici.

Zaradi skalnatega terena strojni izkop ni bil mogoč, zato smo od Komunalnega podjetja Vrhnika dobili minerja, kompresor in pnevmatska kladiva pa so se znašla v rokah najmočnejših članov. Ostali so s pridom uporabljali krampe in lopate, pot pa je tekel v potokih, saj je bilo zelo lepo vreme.

Delo se je nadaljevalo ob popoldnevih, še cela dva tedna, da je bil kabel položen in zasut. Trud je poplačan — električna energija je že »posvetila« v novih prostorih.

VILKO OBLAK

Izlet v Sladkogorsko

»Ej ti, daj sem papir, da ti ga stehtam! Ne prerivaj se! Pomakni se že naprej! Napiši listek! Iz katerega razreda si?« se je slišalo za našo šolo, ko smo zbirali star papir. Delavno je bilo na šolskem dvorišču kot na mravljišču. Tu pa tam je kakšnemu učencu padel zavitek papirja z vozička, tam je nekdo zapeljal voziček, naložen s papirjem, sovrstniku čez nogo... Kljub vsemu pa je vladala dobra volja in delovna vnema. S takimi akcijami smo v lanskem šolskem letu zbrali 80 ton starega papirja.

Novice, da smo z marljivim delom zbrali največ papirja v Sloveniji, smo bili izredno veseli. Naš trud je bil poplačan. 50 najprizadevnejših zbiralcev se je v torek, 12. oktobra 1982, odpeljalo na izlet v tovarno Sladkogorska, ki stoji ob Muri blizu avstrijske meje. Vodič nam je opisal razvoj tovarne, povedal, da najsodobnejši stroj navije v eni minuti 1500 metrov papirja, pet metrov širokega. Z zanimanjem pa smo opazovali delavce, ki so polnili s papirjem in celulozo ogromne žlebove; ta masa je padla v velik kotel, kjer so se izločili nepotrebni dodatki. V kotlu tekočo zmes obarvajo z različnimi barvami. Obarvana tekočina se v stroju osuši in navije v ogromne navoje. Papir narežejo in iz njega naredijo brisače, robčke, toaletni papir... Veliko teh izdelkov tovarna izvaža v Nemčijo.

Med vožnjo proti domu smo v prijetnem klepetu sklenili, da bomo tudi letos pridno zbirali papir. Zato bi bilo prav, da se prav vsak občan zaveda pomembnosti takih akcij in ne meče po nepotrebnem papirja v smetnjake ali pa z njevoljo zaloputne vrata pred nosom šolarjev, ki prosijo za star papir.

EMANUELA MOLEK, 8. d
KSENIJA MIKLAVČIČ, 8. b
OŠ Ivan Cankar, Vrhnika

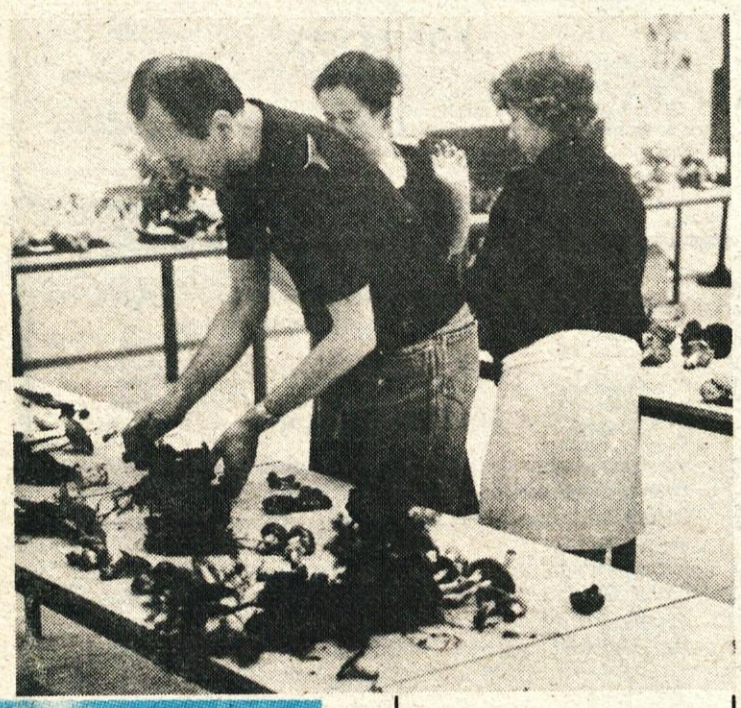

BARJANSKO OBROBJE JE BOGATO Z GOBAMI

Učenci osnovne šole Log-Dragomer, predvsem pa člani biološkega krožka, so konec septembra pod vodstvom prizadevne tovarišice Lavrenčičeve v okoliških gozdovih nabrali približno 200 primerkov različnih gob in jih pripravili za razstavo v šolski avli. Bero jim je pomagal razpoznavati in razvrščati priznani gobarski strokovnjak, sodelavec inštituta za mikrobiologijo, Bogdan Tratnik. Privlačno urejena in dobro obiskana razstava je bila dokaz, kako lahko z nekaj volje in malo sredstev organiziramo zanimive in poučne prireditve. (Foto: J. O.)

Podroben urbanistični red za območje Zaplana-Ulovka

V marcu 1979 je Skupščina občine Vrhnika sprejela odlok o splošni prepovedi gradnje za območje KS Zaplana zaradi zagotovitve smotrne izrabe površin, kar je pogojeno s pridobitvijo ustrezne urbanistične dokumentacije, usklajene z interesi kmetijstva in drugimi uporabniki prostora.

Območje Zaplane je bilo urejevano do sprejetja odloka o splošni prepovedi in je še po prenehanju veljavnosti odloka v marcu 1982, z odlokom o urbanističnem redu v občini Vrhnika (ur. list SRS št. 11/81), ki temelji na uveljavljeni dokumentaciji »Prostorska izhodišča za izrabo površin občine Vrhnika — meje zazidljivosti« (Ur. list SRS št. 3/76). Skupna površina teh območij je obsegala 159 ha, kar pomeni možnost posegov v prostor krajevne skupnosti praktično povsod, tudi na najkvalitetnejše površinske predele in varovalne gozdove. Gradnja je bila sproščena, gradilo se je razpršeno po območjih, kjer je bilo možno pridobiti gradbeno parcelo.

S pripravo prostorskega vidika družbenega plana Skupščine občine Vrhnika smo ugotovili pomembnost tega območja, tako v pogledu kmetijske izrabe kot turizma in izletništva. Kot posledica take ugotovitve je potrebna previdnejša in smotrnejša opredelitev zazidalnih območij.

Zavod za načrtovanje Vrhnika je na podlagi pogodbe z Izvršnim svetom Skupščine občine Vrhnika pripravil predlog podrobnega urbanističnega reda za območje Zaplana — Ulovka, ki bi — usklajen in uvejavljen — pomenil osnovo za izdelavo izvedbene urbanistične dokumentacije in prostorske posege.

Tako so pri novelaciji zazidalna območja kot sestavni del podrobnega urbanističnega reda za območje Zaplana — Ulovka ponovno ocenjena. Naselitvena območja so določena na naslednjih izhodiščih:

— odrediti območja, ki bodo v bodočnosti lahko služila novim funkcijam, kot so izletniška rekreacija in turizme,

— odrediti območja za centralne dejavnosti,

— odrediti območja za večjo koncentracijo gradnje turističnih objektov in rekreacijskih naprav,

— odrediti večja območja počitniških hiš, ki se bodo urejevala z zazidalnimi načrti,

— omejiti sedanja območja zazidljivosti v skladu z varstvom narave, s plani nosilcev gozdnega gospodarstva in kmetijstva ter s potencialnimi možnostmi rabe prostora. Pri tem moramo računati z omenjeno kapaciteto naselitve;

— za območja posameznih domačij in vaških jeder pa doseči stopnjo urejevanja celotne grupacije hiš z možnostjo dozidave.

Predlagana urbanistična dokumentacija upošteva posebne omejitve za gradnjo, kot so arheološka zapuščina, varovalni in rezervatni pasovi primerne infrastrukture, spomeniško varstveni in naravovarstveni režimi. Dokumentacija obravnava komunalno problematiko in predlaga reševanje osnovne komunalne opreme.

Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja ter komunalno in stanovanjsko gospodarstvo je predlog podrobnega urbanističnega reda že obravnaval. Dokument je bil pri podrobnejšem pregledu ocenjen kot usklajen s sprejeto zemljiško politiko in z urbanističnimi zakonitostmi. Vprašanje smotrnosti izrabe površin za pozidavo se pojavlja le pri spremembi namembnosti zemljišč na območju severno od Prezida in bo izraba dorečena po uskladitvi s Kmetijsko zemljiško skupnostjo Vrhnika.

Predlog podrobnega urbanističnega reda bo s sklepom Izvršnega sveta SO Vrhnika razgrnjen za 30 dni. Na vpogled bo občanom v prostorih gostilne Mesec v Zaplani, v brunarici na Ulovki in v prostorih občinskega komiteja za družbenoekonomski razvoj in družbeno planiranje občine Vrhnika.

Po zaključni javni razgrnitvi bo razprava o predlogu. Pretehtane pripombe in predlogi, pridobljeni v času razgrnitve so dobrodošli. Pogoji soglasij in pripombe na predlog bodo osnova za dokončno vsebino in potrditev urbanistične dokumentacije.

OBČINSKI KOMITE ZA DRUŽBENOEKONOMSKI RAZVOJ IN DRUŽBENO PLANIRANJE

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — ureja uredniški odbor: Marina Jereb (predsednik), Vida Čurk, Milorad Borčić, Jakob Susman, Milan Selan, Cvetka Glumac, Franc Petelin (glavni in odgovorni urednik), Ivan Žitko tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-54000 — Telefonska številka uredništva: 751-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

»AVTOMONTAŽA« LJUBLJANA
TOZD KOVINARSKA VRHNIKA
Partizanski tabor št. 1

objavlja naslednja prosta dela in delovne naloge:

1) **3 KV proizvodne delavce I. — ključavničarje,**
2) **1 PK proizvodni delavec II. — ključavničar in**
3) **1 PK proizvodni delavec II. — kovinostrugar.**

Pod tč. 1. zahtevana KV izobrazba ustrezne stroke z 3 letni delovnimi izkušnjami ali PK ustrezne stroke z 5 let. delovni izkušnjami.

Pod tč. 2. in 3. zahtevana PK izobrazba ustrezne stroke z mes. delovnimi izkušnjami ali priučen delavec.

Posebne zahteve:
pod tč. 1. sposobnost za samostojno delo, poskusno delo dni in
pod tč. 2. in 3. poskusno delo 45 dni.
Stanovanje ni zagotovljeno.

Pismene prijave morajo kandidati skupno z dokazili o str kovnosti predložiti v roku 20 dni od objave komisiji za delov razmerja TOZD KOVINARSKA VRHNIKA, Partizans tabor št. 1.

Kandidati bodo o rezultatih obveščeni v roku 30 dni po pr teku roka za prijavo.

SKUPŠČINA OBČINE VRHNIKA

Komisija za družbene dejavnosti in občo upravo

objavlja prosta dela in naloge

čistilke
pisarniških prostorov
za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoj: nekvalificirana delavka

Pismene prijave sprejema Kadrovska služba Skupščine o čine Vrhnika, Tržaška 1, 15 dni po objavi.

Avto-moto društvo
Vrhnika
Stara cesta 7

razpisuje

opravila in naloge
— administratorja-blagajnika

Prijave sprejema AMD Vrhnika do 10. novembra na sedež društva, kjer dobite tudi vse dodatne informacije.